

Službeni list

Europske unije

C 164



Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 63.

13. svibnja 2020.

Sadržaj

II. Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2020/C 164/01	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.9774 – Bain Capital Investors/Neuberger Berman/Engineering Ingegneria Informatica) ⁽¹⁾	1
2020/C 164/02	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.9822 – Bridgepoint/Groupe Financière CEP) ⁽¹⁾	2
2020/C 164/03	Komunikacija Komisije — Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19	3

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2020/C 164/04	Tečajna lista eura — 12. svibnja 2020.	16
2020/C 164/05	Komunikacija Komisije — Objava ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju 2019. za potrebe rezerve za stabilnost tržišta u okviru EU-ova sustava trgovanja emisijama, uspostavljenog Direktivom 2003/87/EZ	17
2020/C 164/06	Komunikacija Komisije o akcijskom planu za sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	21
2020/C 164/07	Administrativna komisija za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti Prosječni troškovi davanja u naravi	34

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

V. *Objave*

DRUGI

Europska komisija

2020/C 164/08

Objava jedinstvenog dokumenta izmijenjenog na temelju zahtjeva za odobrenje manje izmjene u skladu s člankom 53. stavkom 2. drugim podstavkom Uredbe (EU) br. 1151/2012 36

II

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji**(Predmet M.9774 – Bain Capital Investors/Neuberger Berman/Engineering Ingegneria Informatica)****(Tekst značajan za EGP)**

(2020/C 164/01)

Dana 30. travnja 2020. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na engleskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

- na internetskoj stranici Komisije posvećenoj tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru,
- u elektroničkom obliku na internetskoj stranici EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32020M9774. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup europskom zakonodavstvu.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji
(Predmet M.9822 – Bridgepoint/Groupe Financière CEP)

(Tekst značajan za EGP)

(2020/C 164/02)

Dana 7. svibnja 2020. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na francuskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

na internetskoj stranici Komisije posvećenoj tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru.

u elektroničkom obliku na internetskoj stranici EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32020M9822. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup europskom zakonodavstvu.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

KOMUNIKACIJA KOMISIJE**Izmjena privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19**

(2020/C 164/03)

1. UVOD

1. Komisija je 19. ožujka 2020. donijela Komunikaciju pod nazivom „Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covid-a 19”⁽¹⁾ („privremeni okvir”). Dana 3. travnja 2020. donijela je prvu izmjenu kako bi omogućila potporu namijenjenu ubrzanju istraživanja, ispitivanja i proizvodnje proizvoda bitnih za suzbijanje širenja COVID-a 19, zaštiti radnih mjesta i pružanju dodatne podrške gospodarstvu u sadašnjoj krizi⁽²⁾.
2. Ciljanom i proporcionalnom kontrolom državnih potpora u EU-u osigurava se učinkovitost nacionalnih mjera potpore u smislu pomoći pogođenim poduzetnicima za vrijeme pandemije COVID-a 19 i istodobno se ograničava neopravdano narušavanje unutarnjeg tržišta, održava njegova cjelovitost i osigurava ravnopravno tržišno natjecanje. Na taj način pridonijet će se očuvanju kontinuiteta gospodarske aktivnosti tijekom pandemije COVID-a 19 i pružiti uporište za oporavak gospodarstva nakon krize, pri čemu će se imati na umu važnost ostvarivanja zelene i digitalne tranzicije u skladu sa zakonodavstvom i ciljevima EU-a.
3. Svrha je ove Komunikacije utvrditi dodatne privremene mjere državne potpore koje Komisija smatra spojivima na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u kontekstu pandemije COVID-a 19.
4. Prvo, Komisija smatra da se inače održivi nefinancijski poduzetnici koji su zbog pandemije COVID-a 19 privremeno suočeni s krizom likvidnosti mogu naći u dugoročnim problemima sa solventnošću. U mnogim slučajevima hitne mjere poduzete radi kontrole širenja COVID-a 19 kod tih su poduzetnika uzrokovale smanjenje ili čak prekid proizvodnje robe i/ili pružanja usluga te veliki udar na potražnju. Nastali gubici uzrokovat će smanjenje vlasničkog kapitala poduzetnika i imat će negativne posljedice na njihovu sposobnost zaduživanja kod financijskih institucija.
5. Smanjenje vlasničkog kapitala poduzetnikâ na tržištima s niskom potražnjom i poremećenom opskrbom povećava rizik od ozbiljnog gospodarskog pada koji bi se mogao osjetiti na razini cijelog EU-a tijekom duljeg razdoblja. Dobro usmjerene javne intervencije kojima se poduzetnicima pruža potpora u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala mogle bi smanjiti rizik od brojnih stečajeva kojem je izloženo gospodarstvo EU-a. Na taj način moglo bi se pridonijeti očuvanju kontinuiteta gospodarske aktivnosti tijekom pandemije COVID-a 19 i naknadnom gospodarskom oporavku.
6. Ovom se Komunikacijom stoga utvrđuju kriteriji u skladu s pravilima EU-a o državnim potporama na temelju kojih države članice mogu poduzetnicima koji su u financijskim teškoćama zbog pandemije COVID-a 19 pružiti javnu potporu u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala. Cilj joj je spriječiti da zbog poremećaja u gospodarstvu s tržišta nepotrebno nestanu poduzetnici čije je poslovanje prije pandemije COVID-a 19 bilo održivo. Iznosi kapitala za dokapitalizaciju zato ne smiju biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika niti premašiti ono što je nužno za ponovnu uspostavu strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-a 19.
7. Komisija naglašava da bi se pružanje nacionalne javne potpore u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala poduzetnicima koji su u financijskim teškoćama zbog izbivanja pandemije COVID-a 19, u okviru programa ili u posebnim pojedinačnim slučajevima, trebalo uzeti u obzir samo ako se ne može pronaći drugo odgovarajuće rješenje i da bi uvjeti za njezino pružanje trebali biti vrlo strogi. Takvi instrumenti naime znatno narušavaju tržišno natjecanje među poduzetnicima. I na te će se intervencije stoga primjenjivati jasno utvrđeni uvjeti za ulazak države u predmetne poduzetnike, njezin izlazak iz njih i isplaćivanje naknade te odredbe o upravljanju i odgovarajuće mjere za ograničavanje narušavanja tržišnog natjecanja.

⁽¹⁾ Komunikacija Komisije od 19. ožujka 2020., C(2020)1863 (SL C 091 I, 20.3.2020., str. 1.).

⁽²⁾ Komunikacija Komisije od 3. travnja 2020., C(2020) 2215 (SL C 112 I, 4.4.2020., str. 1.).

8. Ako se potpora dodjeljuje na razini EU-a i u zajedničkom interesu EU-a, rizik od narušavanja unutarnjeg tržišta mogao bi biti manji te bi stoga i uvjeti mogli biti blaži. Komisija smatra da su dodatna potpora i sredstva na razini EU-a potrebni kako se ta globalna simetrična kriza ne bi pretvorila u asimetrični šok na štetu država članica, koje bi tada imale manje mogućnosti za potporu svojem gospodarstvu i konkurentnosti EU-a u cjelini.
9. Zelena i digitalna tranzicija imat će središnju i prioritetnu ulogu u uspješnom oporavku. Komisija pozdravlja korake koje su države članice poduzele da bi u osmišljavanju nacionalnih mjera potpore u obzir uzele navedene izazove i podsjeća ih da se moraju pobrinuti da te mjere ne ometaju ostvarenje klimatskih i digitalnih ciljeva EU-a. Komisija nadalje napominje da će nacionalne mjere potpore koje odgovaraju ciljevima politike EU-a u pogledu zelene i digitalne tranzicije gospodarstava država članica omogućiti održiviji dugoročni rast i potaknuti tranziciju prema EU-ovu cilju klimatske neutralnosti do 2050. U tom kontekstu potpore za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu država članica prvenstveno je na državama članicama da osmisle nacionalne mjere potpore koje odgovaraju ciljevima njihovih politika. Kada je riječ o potporama dodijeljenima na temelju ove Komunikacije, veliki poduzetnici dužni su izvješćivati o načinu na koji se sredstvima primljene potpore podupiru njihove aktivnosti u skladu s ciljevima EU-a i nacionalnim obvezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije.
10. Nadalje, brojne države članice razmatraju stjecanje vlasničkog udjela u strateškim poduzećima kako njihov doprinos pravilnom funkcioniranju gospodarstva EU-a ne bi bio ugrožen. Komisija podsjeća da je UFEU neutralan u pogledu javnog i privatnog vlasništva (članak 345. UFEU-a). Ako države članice kupe postojeće dionice poduzetnika po tržišnoj cijeni ili ulažu *pari passu* s privatnim dioničarima, to uglavnom ne predstavlja državnu potporu. ⁽³⁾ Slično tome, ako države članice odluče kupiti novoizdane dionice i/ili poduzetnicima osigurati druge vrste potpora u obliku vlasničkih ili hibridnih instrumenata kapitala po tržišnim uvjetima, odnosno pod uvjetima koji su u skladu s načelom subjekta u tržišnom gospodarstvu, to također ne predstavlja državnu potporu.
11. Komisija podsjeća i na niz dodatnih alata koji su na raspolaganju kada je riječ o stjecanju strateških poduzeća. U Komunikaciji od 25. ožujka 2020. ⁽⁴⁾ Komisija je pozvala države članice koje već imaju postojeći mehanizam za provjeru izravnih stranih ulaganja da u potpunosti iskoriste te instrumente kako bi se spriječili tokovi kapitala iz zemalja koje nisu članice EU-a koji bi mogli ugroziti sigurnost i javni poredak EU-a. Osim toga, Komisija je pozvala države članice koje trenutačno nemaju mehanizam za provjeru ulaganja ili čiji mehanizmi ne obuhvaćaju sve relevantne transakcije da uspostave sveobuhvatan mehanizam za provjeru ulaganja koji je potpuno u skladu s pravom Unije, uključujući Uredbu o provjeri izravnih stranih ulaganja ⁽⁵⁾ i slobodno kretanje kapitala (članak 63. UFEU-a), i međunarodnim obvezama.
12. Drugo, Komisija smatra da i podređeni dug može biti primjereno sredstvo za potporu poduzetnicima koji su u financijskim teškoćama zbog pandemije COVID-a 19. Konkretno, taj instrument narušava tržišno natjecanje manje od vlasničkih ili hibridnih instrumenata kapitala jer se ne može pretvoriti u vlasnički kapital dok je poduzeće aktivno. Ovom se Komunikacijom stoga u odjeljak 3.3. privremenog okvira, koji se odnosi na dužničke instrumente, unosi dodatna mogućnost potpore, koju države članice dodjeljuju uz primjenu dodatnih zaštitnih mjera za očuvanje jednakih uvjeta na unutarnjem tržištu. Međutim, kako bi se osiguralo jednako postupanje, podređeni dug koji prelazi gornje granice utvrđene u odjeljku 3.3. trebalo bi ocjenjivati u skladu s uvjetima za mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 iz odjeljka 3.11.

⁽³⁾ Vidjeti odjeljak 4.2.3. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, C/2016/2946 (SL C 262, 19.7.2016., str. 1.).

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije – Smjernice za države članice o izravnim stranim ulaganjima i slobodnom kretanju kapitala iz trećih zemalja te o zaštiti europske strateške imovine do početka primjene Uredbe (EU) 2019/452 (Uredba o provjeri izravnih stranih ulaganja), C (2020) 1981 final od 25.3.2020.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79 I, 21.3.2019., str. 1.).

13. Treće, primjena privremenog okvira pokazala je da su potrebne administrativne izmjene te dodatna objašnjenja i izmjene određenih odredbi u odjeljcima 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.7., 4. i 5.
14. Naposljetku, Komisija prepoznaje da će za uspješan oporavak biti potrebna dodatna velika privatna i javna ulaganja, koja će omogućiti da se odgovori na izazove i iskoriste prilike za usporednu zelenu i digitalnu tranziciju. U tom kontekstu Komisija podsjeća da je svrha ove izmjene privremenog okvira nadopuniti mogućnosti za pružanje potpore koje se državama članicama nude na temelju pravila EU-a o državnim potporama, a ne zamijeniti ih. Primjerice, kad je riječ o potpori u obliku kapitala, posebice ako je namijenjena inovativnim poduzećima, Komisijine Smjernice za rizično financiranje ⁽⁶⁾ i Uredba o općem skupnom izuzeću ⁽⁷⁾ pružaju državama članicama brojne mogućnosti.
15. Slično tome, države članice mogu odlučiti dodijeliti državne potpore namijenjene zelenim i digitalnim inovacijama i ulaganjima te povećati razinu zaštite okoliša u skladu s postojećim pravilima o državnim potporama ⁽⁸⁾. Kako je već najavljeno u Komunikaciji Komisije od 14. siječnja 2020., do 2021. provest će se revizija relevantnih pravila o državnim potporama, a posebno smjernica o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju, kako bi se uzeli u obzir ciljevi politika europskog zelenog plana i podržala troškovno učinkovita i socijalno uključiva tranzicija prema klimatskoj neutralnosti do 2050. To će pridonijeti osmišljavanju strategije oporavka europskog gospodarstva u kojoj se vodi računa o važnosti ostvarivanja usporedne zelene i digitalne tranzicije u skladu s ciljevima na razini EU-a i nacionalnim ciljevima.

2. IZMJENE PRIVREMENOG OKVIRA

16. Sljedeće izmjene privremenog okvira za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-a 19 stupit će na snagu 8. svibnja 2020.
17. Točka 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Ako bankama zbog pandemije COVID-a 19 zatreba izvanredna javna financijska potpora (vidjeti članak 2. stavak 1. definiciju br. 28. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i članak 3. stavak 1. definiciju br. 29. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu) u obliku likvidnosti, dokapitalizacije ili umanjenja vrijednosti imovine, ocijenit će se ispunjava li određena mjera uvjete iz članka 32. stavka 4. točke (d) podtočaka i., ii. ili iii. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i članka 18. stavka 4. točke (d) podtočaka i., ii. ili iii. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu. Ako su potonji uvjeti ispunjeni, ne smatra se da će banka koja prima takvu izvanrednu javnu financijsku potporu propasti ni vjerojatno propasti. Smatrat će se da su takve mjere kojima se rješavaju problemi povezani s pandemijom COVID-a 19 obuhvaćene točkom 45. Komunikacije o bankarstvu iz 2013. ⁽⁹⁾, u kojoj je utvrđena iznimka od zahtjeva da teret snose i dioničari i vjerovnici podređenog duga.”
18. Točka 9. zamjenjuje se sljedećim:

„9. Pandemija COVID-a 19 nosi rizik ozbiljnog pada koji utječe na cijelo gospodarstvo EU-a, pogađa poduzeća, radna mjesta i kućanstva. Potrebnu državnu potporu treba dobro usmjeriti kako bi se osigurala dovoljna likvidnost na tržištima, ublažila šteta nastala za zdrava poduzeća i očuvao kontinuitet ekonomske aktivnosti za vrijeme i nakon pandemije COVID-a 19. Nadalje, države članice mogu odlučiti pružiti potporu subjektima.

⁽⁶⁾ Komunikacija Komisije – Smjernice o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja (SL C 19, 22.1.2014., str. 4.).

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

⁽⁸⁾ Smjernice, Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.–2020. (SL C 200, 28.6.2014., str. 1.), Smjernice o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (SL C 25, 26.1.2013., str. 1.), Smjernice za regionalne državne potpore za razdoblje 2014.–2020. (SL C 209, 23.7.2013., str. 1.), Okvir za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 198, 27.6.2014., str. 1.) i Kriteriji za analizu jesu li državne potpore za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa spojive s unutarnjim tržištem (SL C 188, 20.6.2014., str. 4.)

⁽⁹⁾ Komunikacija Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za poticajne mjere u korist banaka u kontekstu financijske krize počevši od 1. kolovoza 2013. (SL C 216, 30.7.2013., str. 1.).

u sektoru turizma kako bi se zajamčilo rješavanje zahtjeva za povrat troškova u kontekstu pandemije COVID-a 19 i na taj način osigurala zaštita prava putnika i potrošača te jednako postupanje prema putnicima. Budući da je proračun EU-a ograničen, glavni odgovor mora doći iz proračunâ država članica. Pravila EU-a o državnim potporama državama članicama omogućuju da poduzmu brze i učinkovite mjere za potporu građanima i poduzećima, posebno malim i srednjim, koja se suočavaju s gospodarskim poteškoćama zbog pandemije COVID-a 19”

19. Točka 13. zamjenjuje se sljedećim:

„13. Države članice mogu donijeti i mjere potpore u skladu s uredbama o skupnom izuzeću ⁽¹⁰⁾, bez uključivanja Komisije.”

20. Točka 20. zamjenjuje se sljedećim:

„20. Privremene mjere potpore obuhvaćene ovom Komunikacijom mogu se međusobno zbrajati u skladu s odredbama u posebnim odjeljcima ove Komunikacije. Privremene mjere potpore obuhvaćene ovom Komunikacijom mogu se zbrajati s potporom na temelju uredbi o *de minimis* potporama ⁽¹¹⁾ ili s potporom na temelju uredbi o skupnom izuzeću ⁽¹²⁾ ako se poštuju odredbe i pravila o zbrajanju iz tih uredbi.”

21. Umeće se točka 20.a:

„20.a Potpora kreditnim i financijskim institucijama ne treba se ocjenjivati u skladu s ovom Komunikacijom osim kada je riječ o: i. neizravnim pogodnostima za kreditne ili financijske institucije koje usmjeravaju potporu u obliku zajmova ili jamstava na temelju odjeljaka od 3.1. do 3.3. i u skladu sa zaštitnim mjerama iz odjeljka 3.4.; te ii. potpori na temelju odjeljka 3.10. ako program nije namijenjen isključivo zaposlenicima iz financijskog sektora.”

22. Naslov odjeljka 3.1. zamjenjuje se sljedećim:

„3.1. Ograničeni iznosi potpore”

23. U točki 22. fusnota 16. zamjenjuje se sljedećim:

„Ako se potpora dodjeljuje u obliku porezne olakšice, porezna obveza za koju je ta olakšica odobrena mora nastati najkasnije 31. prosinca 2020.”

⁽¹⁰⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.), Uredba Komisije (EZ) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014., str. 1.) i Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 369, 24.12.2014., str. 37.).

⁽¹¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.), Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013., str. 9.), Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str. 45.) i Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. travnja 2012. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na potpore *de minimis* koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (SL L 114, 26.4.2012., str. 8.).

⁽¹²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Opća uredba o skupnom izuzeću), Uredba Komisije (EZ) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014., str. 1.) i Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 369, 24.12.2014., str. 37.).

24. Točka 23.a zamjenjuje se sljedećim:

„23.a Ako poduzetnik djeluje u više sektora na koje se u skladu s točkom 22. podtočkom (a) i točkom 23. podtočkom (a) primjenjuju različiti maksimalni iznosi, dotična država članica odgovarajućim sredstvima, na primjer razdvajanjem računa, osigurava da se za svaku od tih djelatnosti poštuje odgovarajuća gornja granica te da se ne premaši ukupni maksimalni iznos od 800 000 EUR po poduzetniku. Ako poduzetnik djeluje u sektorima iz točke 23. podtočke (a), ne bi se trebao premašiti ukupni maksimalni iznos od 120 000 EUR po poduzetniku.”

25. Umeće se točka 24.a:

„24.a Potpora dodijeljena u skladu s odjeljkom 3.2. ne zbraja se s potporom dodijeljenom za glavnice istog temeljnog zajma u skladu s odjeljkom 3.3. i obrnuto. Potpore dodijeljene u skladu s odjeljcima 3.2. i 3.3. mogu se zbrajati za različite zajmove ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelaze gornje granice utvrđene u točki 25. podtočki (d) ili u točki 27. podtočki (d). Korisnik može istodobno koristiti više mjera iz odjeljka 3.2. ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u točki 25. podtočkama (d) i (e).”

26. Točka 25. podtočka (d) podtočka iii. zamjenjuje se sljedećim:

„iii. uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica dostavlja Komisiji (primjerice o obilježjima određenih vrsta poduzetnika), iznos zajma može se povećati da pokrije potrebe za likvidnošću od trenutka dodjele u sljedećih 18 mjeseci za MSP-ove ⁽¹³⁾ i u sljedećih 12 mjeseci za velika poduzeća. Potrebe za likvidnošću trebale bi se utvrditi na temelju izjave korisnika ⁽¹⁴⁾.”

27. Točka 25. podtočka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) za zajmove s rokom dospjeća do 31. prosinca 2020. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz točke 25. podtočke (d) uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uvjetom da je zadržana proporcionalnost potpore, što je država članica dokazala Komisiji.”

28. Točka 26. zamjenjuje se sljedećim:

„26. Kako bi se osigurao pristup likvidnosti poduzetnicima koji su suočeni s iznenadnim manjkom sredstava, subvencionirane kamatne stope za ograničeno razdoblje i iznos zajma mogu biti prikladno, nužno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima. Osim toga, i podređeni dug, koji je u slučaju stečajnog postupka podređen redovnim vjerovnicima s pravom prvenstva, može biti prikladno, nužno i ciljano rješenje u sadašnjim okolnostima. Takav dug narušava tržišno natjecanje manje od vlasničkih ili hibridnih instrumenata kapitala jer se ne može automatski pretvoriti u vlasnički kapital dok je poduzeće aktivno. Stoga potpora u obliku podređenog duga ⁽¹⁵⁾ mora ispunjavati odgovarajuće uvjete iz odjeljka 3.3., koji se odnosi na dužničke instrumente. Međutim, budući da se tako povećava kapacitet društava za zaduživanje kod vlasnika nadređenog duga na sličan način kao potporom u obliku kapitala, uz to se primjenjuje dodatak na kreditni rizik i daljnje ograničenje iznosa u odnosu na nadređeni dug (trećina za velika poduzeća i polovina iznosa za MSP-ove, kako je definirano u točki 27. podtočki (d) podtočkama i. ili ii.). Kako bi se osiguralo jednako postupanje, podređeni dug koji prelazi te gornje granice trebalo bi ocjenjivati u skladu s uvjetima za mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 iz odjeljka 3.11.”

⁽¹³⁾ Kako je definirano u Prilogu I. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Opća uredba o skupnom izuzeću).

⁽¹⁴⁾ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

⁽¹⁵⁾ Osim ako je ta potpora u skladu s uvjetima iz odjeljka 3.1. ove Komunikacije.

29. Uvodi se nova točka 26.a kako slijedi:

„26.a Potpora dodijeljena u skladu s odjeljkom 3.3. ne zbraja se s potporom dodijeljenom za glavnice istog temeljnog zajma u skladu s odjeljkom 3.2. i obrnuto. Potpore dodijeljene u skladu s odjeljcima 3.2. i 3.3. mogu se zbrajati za različite zajmove ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelaze gornje granice utvrđene u točki 25. podtočki (d) ili u točki 27. podtočki (d). Korisnik može istodobno koristiti više mjera iz odjeljka 3.3. ako ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u točki 27. podtočkama (d) i (e).”

30. Točka 27. podtočka (d) podtočka iii. zamjenjuje se sljedećim:

„iii. uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica dostavlja Komisiji (primjerice o obilježjima određenih vrsta poduzetnika), iznos zajma može se povećati da pokrije potrebe za likvidnošću od trenutka dodjele u sljedećih 18 mjeseci za MSP-ove ⁽¹⁶⁾ i u sljedećih 12 mjeseci za velika poduzeća. Potrebe za likvidnošću trebale bi se utvrditi na temelju izjave korisnika ⁽¹⁷⁾.”

31. Točka 27. podtočka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) za zajmove s rokom dospelosti do 31. prosinca 2020. iznos glavnice zajma može biti veći od onoga iz točke 27. podtočke (d) uz odgovarajuće obrazloženje koje država članica mora dostaviti Komisiji i pod uvjetom da je zadržana proporcionalnost potpore, što je država članica dokazala Komisiji;”

32. Točka 27.a uvodi se kako slijedi:

„27.a Dužnički instrumenti, koji su u slučaju stečajnog postupka podređeni redovnim vjerovnicima s pravom prvenstva, mogu se odobriti po sniženim kamatnim stopama koje su barem jednake osnovnoj stopi i maržama za kreditni rizik iz tablice u točki 27. podtočki (a) uvećanima za 200 baznih bodova za velika poduzeća i 150 baznih bodova za MSP-ove. Na takve dužničke instrumente primjenjuje se alternativna mogućnost iz točke 27. podtočke (b). Mora se poštovati i točka 27. podtočke (c), (f) i (g). Ako iznos podređenog duga prelazi obje sljedeće gornje granice ⁽¹⁸⁾, spojivost instrumenta s unutarnjim tržištem utvrđuje se u skladu s odjeljkom 3.11.:

- i. dvije trećine godišnjih rashoda korisnika za plaće u slučaju velikih poduzeća i godišnji rashod korisnika za plaće u slučaju MSP-ova, kako je definirano u točki 27. podtočki (d) podtočki i.; i
- ii. 8,4 % ukupnog prometa korisnika u 2019. u slučaju velikih poduzeća i 12,5 % ukupnog prometa korisnika u 2019. u slučaju MSP-ova.”

33. Točka 28. zamjenjuje se sljedećim:

„28. Potpore u obliku jamstava i zajmova u skladu s odjeljcima 3.1., 3.2. i 3.3. ove Komunikacije mogu se odobriti poduzećima koja su suočena s iznenadnim manjkom likvidnosti, izravno ili preko kreditnih i drugih financijskih institucija kao financijskih posrednika. U potonjem slučaju moraju biti ispunjeni uvjeti navedeni u nastavku.”

34. Točka 31. zamjenjuje se sljedećim:

„31. Kreditne ili druge financijske institucije trebale bi u najvećoj mogućoj mjeri prenijeti pogodnosti državnog jamstva ili subvencioniranih kamatnih stopa za zajmove na krajnje korisnike. Financijski posrednik mora moći dokazati da primjenjuje mehanizam kojim se u najvećoj mogućoj mjeri osigurava prijenos pogodnosti na krajnje korisnike u obliku većeg volumena financiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za instrumente osiguranja, nižih premija za jamstvo ili nižih kamatnih stopa nego što bi bio slučaj bez takvih državnih jamstava ili zajmova.”

⁽¹⁶⁾ Kako je definirano u Prilogu I. Općoj uredbi o skupnom izuzeću.

⁽¹⁷⁾ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

⁽¹⁸⁾ Ako su isplate kupona kapitalizirane, to se mora uzeti u obzir pri određivanju tih gornjih granica, pod uvjetom da je takva kapitalizacija bila predviđena ili se mogla predvidjeti u vrijeme obavijesti o predmetnoj državnoj potpori. U taj izračun moraju se uključiti i sve druge mjere državne potpore dodijeljene u kontekstu pandemije COVID-a 19 u obliku podređenog duga, čak i izvan ove Komunikacije. Međutim, te gornje granice ne obuhvaćaju podređene dugove odobrene u skladu s odjeljkom 3.1. ove Komunikacije.

35. Točka 37. podtočka (j) zamjenjuje se sljedećim:

„(j) pristup infrastrukturama za ispitivanje i za unaprjeđenje procesa s laboratorijske na proizvodnu razinu otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 10 % troškova ulaganja može se odobriti povlašteni pristup pod povoljnijim uvjetima.”

36. Umeće se točka 43.a:

„43.a Ako takav program obuhvaća i zaposlenike kreditnih ili financijskih institucija, takva potpora, s obzirom na njezin uglavnom socijalni cilj, nije namijenjena očuvanju ili obnovi održivosti, likvidnosti ili solventnosti tih institucija ⁽¹⁹⁾. Komisija stoga smatra da takvu potporu ne bi trebalo smatrati izvanrednom javnom financijskom potporom u skladu s člankom 2. stavkom 1. definicijom br. 28. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i člankom 3. stavkom 1. definicijom br. 29. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i da je ne bi trebalo ocjenjivati u skladu s pravilima o državnim potporama koja se primjenjuju na bankarski sektor ⁽²⁰⁾.”

37. Umeće se sljedeći odjeljak:

„3.11. Mjere dokapitalizacije

44. Ovim se privremenim okvirom utvrđuju kriteriji u skladu s pravilima EU-a o državnim potporama na temelju kojih države članice mogu poduzetnicima koji su u financijskim teškoćama zbog pandemije COVID-a 19 pružiti javnu potporu u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala ⁽²¹⁾. Cilj mu je spriječiti da zbog poremećaja u gospodarstvu s tržišta nepotrebno nestanu poduzetnici čije je poslovanje prije pandemije COVID-a 19 bilo održivo. Iznosi kapitala za dokapitalizaciju zato ne smiju biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika niti premašiti ono što je nužno za ponovnu uspostavu strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-a 19. Veliki poduzetnici moraju izvršavati o načinu na koji se sredstvima primljene potpore podupiru njihove aktivnosti u skladu s ciljevima EU-a i nacionalnim obvezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije, uključujući EU-ov cilj klimatske neutralnosti do 2050.

45. Komisija usto naglašava da bi pružanje nacionalne javne potpore u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala, u okviru programa ili u pojedinačnim slučajevima, trebalo uzeti u obzir samo ako se ne može pronaći drugo odgovarajuće rješenje. Nadalje, uvjeti za izdavanje tih instrumenata trebali bi biti vrlo strogi jer se njima znatno narušava tržišno natjecanje među poduzetnicima. Na te se intervencije moraju primjenjivati jasno utvrđeni uvjeti za ulazak države u predmetne poduzetnike, njezin izlazak iz vlasničkog kapitala poduzetnika i isplaćivanje naknade te odredbe o upravljanju i odgovarajuće mjere za ograničavanje narušavanja tržišnog natjecanja. Zato Komisija napominje da će nacionalne mjere potpore koje odgovaraju ciljevima politike EU-a u pogledu zelene i digitalne tranzicije gospodarstava država članica omogućiti održiviji dugoročni rast i potaknuti tranziciju prema EU-ovu cilju klimatske neutralnosti do 2050.

3.11.1. Primjenjivost

46. Sljedeći uvjeti, koji nisu obuhvaćeni odjeljkom 3.1. ove Komunikacije, primjenjuju se na programe dokapitalizacije i pojedinačne mjere dokapitalizacije država članica za nefinancijske poduzetnike (pod zajedničkim nazivom „mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19”) u skladu s ovom Komunikacijom. Primjenjuju se na mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 namijenjene velikim poduzećima i MSP-ovima ⁽²²⁾.

47. Sljedeći uvjeti primjenjuju se i na podređene dužničke instrumente koji prelaze obje gornje granice utvrđene u odjeljku 3.3. točki 27.a podtočkama i. i ii. ove Komunikacije.

⁽¹⁹⁾ Vidjeti po analogiji Odluku Komisije SA.49554-CY – Ciparski program za loše kredite osigurane primarnim boravištem (Estia), uvodnu izjavu 73. i Odluku Komisije SA.53520-EL – Program zaštite primarnog boravišta, uvodnu izjavu 71.

⁽²⁰⁾ Vidjeti točku 6. ove Komunikacije.

⁽²¹⁾ Mogućnost dodjele potpore u obliku vlasničkih i/ili hibridnih instrumenata kapitala, ali za puno niže nominalne iznose, već postoji u skladu s uvjetima iz odjeljka 3.1. ove Komunikacije.

⁽²²⁾ Kako je utvrđeno u točki 16. Komunikacije, obavješćivanje o alternativnom pristupu i dalje je moguće u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a.

48. Mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ne smiju se odobravati nakon 30. lipnja 2021.

3.11.2. *Uvjeti prihvatljivosti i ulaska*

49. Mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) bez intervencije države korisnik bi prekinuo poslovanje ili bi se suočio s ozbiljnim teškoćama u održavanju poslovanja. Na takve poteškoće može osobito upućivati pogoršanje omjera duga i kapitala korisnika ili slični pokazatelji;
- (b) intervencija je od zajedničkog interesa. To može obuhvaćati izbjegavanje socijalnih teškoća i nefunkcioniranja tržišta zbog znatnog gubitka radnih mjesta, izlaska inovativnog poduzeća, izlaska sistemski značajnog poduzeća, rizika od prekida pružanja važne usluge ili sličnih situacija koje je propisno obrazložila predmetna država članica;
- (c) korisnik ne može pronaći financiranje na tržištima po pristupačnim uvjetima, a horizontalne mjere koje su na snazi u predmetnoj državi članici za pokrivanje potreba za likvidnošću nisu dovoljne da bi se osigurala njegova održivost; i
- (d) korisnik nije poduzetnik koji je na dan 31. prosinca 2019. već bio u teškoćama (u smislu Uredbe o općem skupnom izuzeću ⁽²³⁾).

50. Mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 države članice odobravaju u okviru programa potpore koji je odobrila Komisija, i to samo na temelju pisanog zahtjeva za potporu potencijalnih poduzetnika korisnika. Kad je riječ o potpori koja se prijavljuje pojedinačno, države članice dostavljaju dokaz o takvom pisanom zahtjevu kao dio prijave pojedinačne mjere potpore Komisiji.

51. Zahtjevi iz ovog odjeljka i odjeljaka 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. i 3.11.7. primjenjuju se na programe dokapitalizacije i pojedinačne mjere potpore u kontekstu pandemije COVID-a 19. Komisija će pri odobravanju programa zatražiti zasebnu prijavu pojedinačne potpore iznad iznosa od 250 milijuna EUR. U pogledu tih prijava Komisija će procijeniti jesu li postojeće financiranje na tržištu ili horizontalne mjere za pokrivanje potreba za likvidnošću nedostatni da bi se zajamčila održivost korisnika; jesu li odabrani instrumenti dokapitalizacije i s njima povezani uvjeti primjereni za rješavanje ozbiljnih teškoća korisnika; je li potpora proporcionalna; i jesu li ispunjeni uvjeti iz ovog odjeljka i odjeljaka 3.11.4., 3.11.5., 3.11.6. i 3.11.7.

3.11.3. *Vrste mjera dokapitalizacije*

52. Države članice u kontekstu pandemije COVID-a 19 mogu odobriti mjere dokapitalizacije primjenom dva različita tipa instrumenata dokapitalizacije:

- (a) vlasnički instrumenti, a posebno izdanje novih redovnih ili povlaštenih dionica; i/ili
- (b) instrumenti s vlasničkom komponentom (dalje u tekstu „hibridni instrumenti kapitala”) ⁽²⁴⁾, posebno prava na sudjelovanje u dobiti, tihi udjeli i konvertibilne osigurane ili neosigurane obveznice.

53. Država može intervenirati u obliku bilo kojeg navedenog instrumenta ili kombinacijom vlasničkih i hibridnih instrumenata kapitala. Države članice mogu odobriti plasman navedenih instrumenata i u kontekstu tržišne ponude, pod uvjetom da svaka posljedična državna intervencija kod korisnika ispunjava

⁽²³⁾ Kako je definirano u članku 2. točki 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

⁽²⁴⁾ Hibridni instrumenti kapitala instrumenti su koji imaju obilježja dužničkih i vlasničkih instrumenata. Naknada za konvertibilne obveznice plaća se primjerice kao za obične obveznice sve do njihove konverzije u vlasnički instrument. Procjena ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala stoga ovisi, s jedne strane, o iznosu naknade za dužnički instrument i, s druge strane, o uvjetima konverzije u vlasnički instrument.

uvjete iz ovog odjeljka 3.11. Komunikacije. Država članica mora osigurati da odabrani instrumenti dokapitalizacije i s time povezani uvjeti budu najprikladniji odgovor na potrebe korisnika za dokapitalizacijom te da pritom njihov učinak na narušavanje tržišnog natjecanja bude što manji.

3.11.4. *Iznos dokapitalizacije*

54. Kako bi se osigurala razmjernost potpore, iznosi kapitala za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 ne smiju biti veći od minimuma potrebnog za osiguranje održivosti korisnika niti premašiti ono što je nužno za ponovnu uspostavu strukture kapitala korisnika kakva je bila prije pandemije COVID-a 19, odnosno stanja na dan 31. prosinca 2019. Pri ocjeni razmjernosti potpore uzimaju se u obzir državne potpore koje su primljene ili planirane u kontekstu izbijanja pandemije COVID-a 19.

3.11.5. *Naknada i izlazak države*

Opća načela

55. Država prima odgovarajuću naknadu za ulaganje. Što je naknada bliža tržišnim uvjetima, manje je potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja prouzročeno državnim intervencijom.
56. Ulaganje u dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 trebalo bi se otkupiti kad se gospodarstvo stabilizira. Komisija smatra primjerenim dati korisniku dovoljno vremena za otkup ulaganja u dokapitalizaciju. Država članica mora uspostaviti mehanizam za postupno poticanje otkupa.
57. Naknada za mjeru dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 trebala bi se povećati kako bi se uskladila s tržišnim cijenama te bi se na taj način pružio poticaj korisnicima i ostalim dioničarima za otkup ulaganja u okviru državne mjere dokapitalizacije i smanjio rizik od narušavanja tržišnog natjecanja.
58. Iz toga slijedi da mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 trebaju obuhvaćati odgovarajuće poticaje poduzetnicima da otkupe ulaganje u dokapitalizaciju i potraže alternativni kapital kad to dopuste uvjeti na tržištu, i to na način da se od njih zahtijeva dovoljno visoka naknada za dokapitalizaciju.
59. Države članice umjesto metoda utvrđivanja naknade navedenih u nastavku mogu prijaviti programe ili pojedinačne mjere kod kojih se metoda utvrđivanja naknade prilagođava značajkama i nadređenosti instrumenta kapitala, pod uvjetom da oni općenito dovode do sličnog ishoda u pogledu poticajnih učinaka na izlazak države i sličnog ukupnog učinka na naknadu državi.

Naknada za vlasničke instrumente

60. Državna dokapitalizacija ili istovjetna intervencija provodi se po cijeni koja ne prekoračuje prosječnu cijenu dionice korisnika tijekom 15 dana prije podnošenja zahtjeva za dokapitalizaciju. Ako korisnik nije društvo uvršteno na burzu, procjenu njegove tržišne vrijednosti trebalo bi utvrditi posredstvom neovisnog stručnjaka ili drugim razmjernim sredstvima.
61. Svaka mjera dokapitalizacije uključuje mehanizam postupnog povećanja naknade državi kako bi se korisnika potaknulo na otkup državnih dokapitalizacija. To povećanje naknade može biti u obliku dodatnih dionica ⁽²⁵⁾ dodijeljenih državi ili drugih mehanizama i trebalo bi odgovarati najmanje 10-postotnom povećanju naknade državi (za sudjelovanje koje proizlazi iz neotplaćene državne dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19) za svaki korak postupnog povećanja:
- (a) Mehanizam postupnog povećanja aktivira se četiri godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ako država nije prodala najmanje 40 % svojeg vlasničkog udjela koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.

⁽²⁵⁾ Dodatne dionice mogu se, na primjer, dodijeliti izdavanjem konvertibilnih obveznica na datum dokapitalizacije, koje će se pretvoriti u vlasnički kapital na datum pokretanja mehanizma postupnog povećanja.

- (b) Mehanizam postupnog povećanja ponovno se aktivira šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ako država nije u potpunosti prodala svoj vlasnički udio koji proizlazi iz dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 ⁽²⁶⁾.

Ako korisnik nije društvo uvršteno na burzu, države članice mogu odlučiti provesti svaki od ta dva koraka jednu godinu kasnije, odnosno pet i sedam godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.

62. Komisija može prihvatiti alternativne mehanizme pod uvjetom da oni općenito rezultiraju sličnim ishodom u pogledu poticajnog učinka na izlazak države i sličnim ukupnim učinkom na naknadu državi.
63. Korisnik bi u svakom trenutku trebao imati mogućnost otkupa vlasničkog udjela koji je država stekla. Kako bi se osiguralo da država primi odgovarajuću naknadu za ulaganje, otkupna cijena trebala bi odgovarati onome od sljedeća dva iznosa koji je viši: i. nominalno ulaganje države, uvećano za godišnje kamate za naknadu, koja je za 200 baznih bodova viša od navedenog iznosa u tablici u nastavku ⁽²⁷⁾; ili ii. tržišna cijena u trenutku otkupa.
64. Država također može u bilo kojem trenutku prodati svoj vlasnički udio po tržišnim cijenama kupcima koji nisu korisnik. Za takvu prodaju u načelu je potrebno otvoreno i nediskriminirajuće savjetovanje s potencijalnim kupcima ili prodaja na burzi. Država može postojećim dioničarima dati pravo prvenstva za kupnju po cijeni dobivenoj na temelju javnog savjetovanja.

Naknada za hibridne instrumente kapitala

65. Pri utvrđivanju ukupne naknade za hibridne instrumente kapitala moraju se na odgovarajući način uzeti u obzir sljedeći elementi:
- (a) obilježja odabranog instrumenta, uključujući njegovu razinu podređenosti, rizik i sve načine plaćanja;
- (b) uključene poticaje za izlazak (kao što su klauzule o postupnom povećanju i otkupu); i
- (c) odgovarajuću referentnu kamatnu stopu.
66. Minimalna naknada za hibridne instrumente kapitala do njihove konverzije u vlasnički instrument mora biti najmanje jednaka osnovnoj stopi (jednogodišnji IBOR ili ekvivalentna vrijednost koju objavi Komisija ⁽²⁸⁾), uvećanoj za premiju kako je utvrđeno u nastavku.

Naknada za hibridne instrumente kapitala: jednogodišnji IBOR +

Vrsta primatelja	Prva godina	Druga i treća godina	Četvrta i peta godina	Šesta i sedma godina	Osma godina i razdoblje nakon toga
MSP-ovi	225 baznih bodova	325 baznih bodova	450 baznih bodova	600 baznih bodova	800 baznih bodova
Velika poduzeća	250 baznih bodova	350 baznih bodova	500 baznih bodova	700 baznih bodova	950 baznih bodova

67. Konverzija hibridnih instrumenata kapitala u vlasnički kapital provodi se po cijeni koja je za pet ili više posto manja od teoretske cijene dionice bez prava u trenutku konverzije.
68. Nakon konverzije u vlasnički kapital mora se uključiti mehanizam postupnog povećanja naknade državi radi poticanja korisnika na otkup državne dokapitalizacije. Ako je vlasnički kapital koji proizlazi iz državne intervencije u kontekstu pandemije COVID-a 19 i dalje u vlasništvu države dvije godine nakon konverzije u vlasnički kapital, država dobiva dodatni udio u vlasništvu korisnika uz preostali udio koji

⁽²⁶⁾ Na primjer, ako povećanje ima oblik dodjele dodatnih dionica državi. Ako udio države u korisniku nakon dokapitalizacije iznosi 40 % i ako država ne proda svoj udio do zatraženog datuma, udio države trebao bi se povećati za najmanje $0,1 \times 40 \% = 4 \%$ i iznositi 44 % četiri godine nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 te 48 % šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, što podrazumijeva odgovarajuće smanjenje udjela drugih dioničara.

⁽²⁷⁾ Povećanje od 200 baznih bodova ne primjenjuje se u osmoj godini i razdoblju nakon toga.

⁽²⁸⁾ Osnovne stope izračunane u skladu s Komunikacijom Komisije o reviziji metode za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008., str. 6.) i objavljene na internetskim stranicama Glavne uprave za tržišno natjecanje na https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-a 19 koju je provela država. Taj dodatni vlasnički udio iznosi najmanje 10 % preostalog udjela koji proizlazi iz konverzije hibridnih instrumenata kapitala u kontekstu pandemije COVID-a 19 od strane države. Komisija može prihvatiti alternativne mehanizme postupnog povećanja pod uvjetom da imaju isti poticajni učinak i sličan ukupni učinak na naknadu državi.

69. Države članice mogu odabrati metodu za utvrđivanje cijena koja uključuje dodatne klauzule o postupnom povećanju ili isplati. One bi trebale biti osmišljene na način da se potiče rano okončanje državne potpore za dokapitalizaciju korisnika. Komisija može prihvatiti i alternativne metode za utvrđivanje cijena, pod uvjetom da su naknade koje se njima utvrde više ili slične onima koje proizlaze iz prethodno navedenih metoda.
70. Budući da je priroda hibridnih instrumenata vrlo raznolika, Komisija ne pruža smjernice za sve vrste instrumenata. U svakom slučaju za hibridne instrumente poštuju se prethodno navedena načela, pri čemu naknada odražava rizik pojedinih instrumenata.

3.11.6. *Upravljanje i sprečavanje neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja*

71. Kako bi se spriječilo neopravdano narušavanje tržišnog natjecanja, korisnici ne smiju provoditi agresivno komercijalno širenje s pomoću sredstava državne potpore ili preuzimanjem prekomjernih rizika. Primjenjuje se opće načelo da manji vlasnički udio države članice i veća naknada podrazumijevaju manju potrebu za zaštitnim mjerama.
72. Ako je korisnik mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 u vrijednosti većoj od 250 milijuna EUR poduzetnik sa značajnom tržišnom snagom na najmanje jednom od relevantnih tržišta na kojima djeluje, države članice moraju predložiti dodatne mjere za očuvanje učinkovitog tržišnog natjecanja na tim tržištima. Države članice posebno mogu predložiti strukturne obveze i obveze praćenja poslovanja predviđene u Obavijesti Komisije o korektivnim mjerama prihvatljivima u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 i Uredbom Komisije (EZ) br. 802/2004.
73. Korisnicima mjera za dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 zabranjeno je to oglašavati u komercijalne svrhe.
74. Sve dok nije otplaćeno najmanje 75 % mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, korisnicima koji nisu MSP-ovi onemogućuje se stjecanje više od 10 % udjela u konkurentima ili drugim subjektima iz iste vrste poslovanja, uključujući poslovanje s početka i kraja proizvodnog lanca.
75. U iznimnim okolnostima i ne dovodeći u pitanje kontrolu koncentracija, ti korisnici mogu steći više od 10 % udjela u subjektima s početka ili kraja proizvodnog lanca u svom području djelovanja, ali samo u slučaju da je stjecanje potrebno kako bi se osigurala održivost korisnika. Komisija može odobriti stjecanje ako je ono potrebno za očuvanje održivosti korisnika. Stjecanje se ne može provesti prije nego što Komisija donese odluku o tom pitanju.
76. Državne potpore ne koriste se za unakrsno subvencioniranje gospodarskih djelatnosti integriranih poduzeća koja su već bila u gospodarskim teškoćama na dan 31. prosinca 2019. U integriranim trgovačkim društvima uvodi se jasno razdvajanje računa kako bi se osiguralo da mjere dokapitalizacije ne koriste tim djelatnostima.
77. Sve dok mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 nisu u potpunosti otplaćene, korisnici ne mogu izvršavati isplate dividendi i neobvezne isplate kupona niti otkupljivati dionice, osim u odnosu na državu.

78. Sve dok nije otplaćeno najmanje 75 % mjera dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, naknada svakom članu korisnikove uprave ne smije biti veća od fiksnog dijela njegove naknade na dan 31. prosinca 2019. Za osobe koje postanu članovi uprave tijekom ili nakon dokapitalizacije kao ograničenje primjenjuje se najniža fiksna naknada za nekog od članova uprave na dan 31. prosinca 2019. Ni u kakvim okolnostima ne isplaćuju se bonusi ni druge varijabilne ili usporedive naknade.
- 3.11.7. *Strategija izlaska države iz sudjelovanja koje proizlazi iz dokapitalizacije i obveze izvješćivanja*
79. Korisnici koji nisu MSP-ovi, a primili su dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 u iznosu od više od 25 % vlasničkog kapitala u trenutku intervencije moraju dokazati postojanje vjerodostojne strategije izlaska države članice iz sudjelovanja, osim ako se državna intervencija smanji ispod razine od 25 % vlasničkog kapitala u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele potpore ⁽²⁹⁾.
80. Strategijom izlaska utvrđuje se:
- (a) plan korisnika za nastavak djelatnosti i korištenje sredstava koja je uložila država, uključujući raspored plaćanja naknade i otkupa državnog ulaganja (zajedno „raspored otplate”); i
 - (b) mjere koje će korisnik i država poduzeti kako bi se pridržavali rasporeda otplate.
81. Strategiju izlaska trebalo bi pripremiti i dostaviti državi članici u roku od 12 mjeseci nakon dodjele potpore, a država članica mora je odobriti.
82. Osim obveze utvrđene u točkama od 79. do 81., korisnici moraju izvjestiti državu članicu o napretku u provedbi rasporeda otplate i usklađenosti s uvjetima iz odjeljka 3.11.6. u roku od 12 mjeseci od objavljivanja rasporeda, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci.
83. Sve dok se u potpunosti ne otplate mjere dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, korisnici dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19, koji nisu MSP-ovi, objavljuju informacije o korištenju primljene potpore u roku od 12 mjeseci od datuma dodjele potpore, a nakon toga periodično svakih 12 mjeseci. To bi posebno trebalo uključivati informacije o načinu na koji se sredstvima primljene potpore podupiru njihove aktivnosti u skladu s ciljevima EU-a i nacionalnim obvezama u pogledu zelene i digitalne tranzicije, uključujući cilj klimatske neutralnosti EU-a do 2050.
84. Država članica trebala bi svake godine izvješćivati Komisiju o provedbi rasporeda otplate i ispunjavanju uvjeta iz odjeljka 3.11.6. Ako je korisnik primio dokapitalizaciju u kontekstu pandemije COVID-a 19 u iznosu većem od 250 milijuna EUR, izvješće uključuje informacije o ispunjavanju uvjeta iz točke 54.
85. Ako šest godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19 intervencija države nije smanjena na razinu ispod 15 % vlasničkog kapitala korisnika, Komisiji se mora dostaviti na odobrenje plan restrukturiranja u skladu sa Smjernicama o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje. Komisija će procijeniti osiguravaju li mjere predviđene u planu restrukturiranja održivost korisnika, među ostalim s obzirom na obveze na razini ciljeva EU-a i nacionalne obveze u pogledu zelene i digitalne tranzicije te izlazak države, a da pritom ne utječu negativno na trgovinu u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Ako korisnik nije društvo uvršteno na burzu ili je riječ o MSP-u, država može odlučiti dostaviti plan restrukturiranja samo ako intervencija države nije smanjena ispod razine od 15 % vlasničkog kapitala sedam godina nakon dokapitalizacije u kontekstu pandemije COVID-a 19.”

⁽²⁹⁾ Za potrebe ovog pododjeljka 3.11.7. hibridni instrumenti koje je odobrila država trebali bi se smatrati vlasničkim kapitalom.

38. Točka 44. postaje točka 86. i zamjenjuje se sljedećim:
- „86. Uz iznimku potpore dodijeljene u skladu s odjeljcima 3.9., 3.10. i 3.11. države članice dužne su objaviti relevantne informacije ⁽³⁰⁾ o svakoj pojedinačnoj potpori dodijeljenoj u skladu s ovom Komunikacijom na internetskim stranicama o državnim potporama ili s pomoću IT alata Komisije ⁽³¹⁾ u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele. Države članice dužne su objaviti relevantne informacije ⁽³²⁾ o svakoj pojedinačnoj dokapitalizaciji odobrenoj u skladu s odjeljkom 3.11. na internetskim stranicama o državnim potporama ili upotrebom IT alata Komisije u roku od 3 mjeseca od trenutka dokapitalizacije. Nominalna vrijednost dokapitalizacije navodi se po korisniku.”
39. Točke od 45. do 52. postaju točke od 87. do 94.
40. Točka 49. postaje točka 91. i zamjenjuje se sljedećim:
- „91. Komisija ovu Komunikaciju primjenjuje od 19. ožujka 2020. imajući u vidu gospodarske posljedice izbijanja COVID-a 19, zbog kojih je bilo nužno djelovati bez odgode. Aktualne izvanredne okolnosti opravdani su razlog za ovu Komunikaciju, koja se neće primjenjivati nakon 31. prosinca 2020., osim odjeljka 3.11., koji će se primjenjivati do 1. srpnja 2021. Komisija ovu Komunikaciju može preispitati prije 31. prosinca 2020. uzimajući u obzir važna razmatranja o politici tržišnog natjecanja ili gospodarstvu. Ako bude potrebno, Komisija može dodatno objasniti svoj pristup određenim pitanjima.”

⁽³⁰⁾ Riječ je o informacijama propisanim u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014., Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014 i Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. Za povratne predujmove, jamstva, zajmove, podređene zajmove i druge oblike potpore nominalna vrijednost temeljnog instrumenta navodi se po korisniku. Za porezne olakšice i povoljnije uvjete plaćanja iznos potpore za pojedinačnu potporu može se navesti u rasponima.

⁽³¹⁾ Stranica za javno pretraživanje baze podataka „Transparentnost državnih potpora” omogućuje pristup relevantnim podacima koje su države članice dostavile u skladu s europskim zahtjevima transparentnosti za državne potpore i dostupna je na <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

⁽³²⁾ Riječ je o informacijama propisanim u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014., Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014 i Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014.

IV

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Tečajna lista eura ⁽¹⁾

12. svibnja 2020.

(2020/C 164/04)

1 euro =

Valuta	Tečaj	Valuta	Tečaj		
USD	američki dolar	1,0858	CAD	kanadski dolar	1,5178
JPY	japanski jen	116,56	HKD	hongkonški dolar	8,4154
DKK	danska kruna	7,4577	NZD	novozelandski dolar	1,7742
GBP	funta sterlinga	0,87773	SGD	singapurski dolar	1,5357
SEK	švedska kruna	10,5968	KRW	južnokorejski von	1 326,17
CHF	švicarski franak	1,0520	ZAR	južnoafrički rand	19,7382
ISK	islandska kruna	158,70	CNY	kineski renminbi-juan	7,6933
NOK	norveška kruna	11,0518	HRK	hrvatska kuna	7,5653
BGN	bugarski lev	1,9558	IDR	indonezijska rupija	16 073,64
CZK	češka kruna	27,423	MYR	malezijski ringit	4,6977
HUF	mađarska forinta	350,75	PHP	filipinski pezo	54,388
PLN	poljski zlot	4,5449	RUB	ruski rubalj	79,4157
RON	rumunjski novi leu	4,8301	THB	tajlandski baht	34,854
TRY	turska lira	7,5979	BRL	brazilski real	6,2708
AUD	australski dolar	1,6625	MXN	meksički pezo	25,8251
			INR	indijska rupija	81,5930

⁽¹⁾ Izvor: referentna tečajna lista koju objavljuje ESB.

KOMUNIKACIJA KOMISIJE –**Objava ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju 2019. za potrebe rezerve za stabilnost tržišta u okviru EU-ova sustava trgovanja emisijama, uspostavljenog Direktivom 2003/87/EZ**

(2020/C 164/05)

1. Uvod

Vijeće i Europski parlament odlučili su 2015. uspostaviti rezervu za stabilnost tržišta ⁽¹⁾ u okviru EU-ova sustava trgovanja emisijama (ETS), uspostavljenog Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Rezerva za stabilnost tržišta operativna je od siječnja 2019., a svrha joj je izbjeći da se na tržištu ugljika u EU-u javlja velik strukturni višak emisijskih jedinica i povezani rizik da bi to spriječilo ETS EU-a u davanju potrebnog ulagačkog signala za postizanje EU-ova cilja smanjenja emisija na troškovno učinkovit način. Svrha joj je i jačanje otpornosti ETS-a EU-a na neravnoteže između ponude i potražnje kako bi se omogućilo uredno funkcioniranje tržišta ETS-a EU-a.

U Odluci se navodi da će Komisija do 15. svibnja svake godine počevši od 2017. objaviti ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju. Na temelju te brojke utvrđuje se bi li neke od emisijskih jedinica namijenjenih prodaji na dražbi trebalo staviti u rezervu ili osloboditi iz rezerve.

Komisija je 14. svibnja 2019. objavila ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju 2018.: oko 1,65 milijardi emisijskih jedinica ⁽³⁾. U skladu s pravilima rezerve za stabilnost tržišta, nakon te objave u rezervu je trebalo staviti 397 178 358 emisijskih jedinica u razdoblju od 1. rujna 2019. do 31. kolovoza 2020. ⁽⁴⁾ u obliku smanjenog broja emisijskih jedinica za prodaju na dražbi.

Ova je Komunikacija četvrta objava za potrebe rezerve za stabilnost tržišta te se odnosi na 2019. godinu. Sadržava ukupni broj emisijskih jedinica u optjecaju i detaljno opisuje način izračuna tog iznosa. U ovoj će se objavi utvrditi broj emisijskih jedinica koje će biti stavljene u rezervu od rujna 2020. do kolovoza 2021.

2. Funkcioniranje rezerve za stabilnost tržišta

Rezerva za stabilnost tržišta funkcionira automatski ako je ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju izvan prethodno utvrđenog raspona. Jedinice se dodaju u rezervu ako ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju prelazi prag od 833 milijuna jedinica. Emisijske jedinice oslobađaju se iz rezerve ako je u optjecaju manje od 400 milijuna jedinica. Primjerice, emisijske jedinice dodaju se u rezervu tako da se ubuduće na dražbi prodaje 100 milijuna emisijskih jedinica manje, odnosno oslobađaju se iz rezerve tako da se na dražbi prodaje 100 milijuna jedinica više.

Objava ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju, na temelju koje će se jedinice dodavati u rezervu ili iz nje oslobađati, stoga je ključan element funkcioniranja rezerve.

U kontekstu revizije ETS-a EU-a ⁽⁵⁾ izvršene su važne promjene u funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta. Tijekom razdoblja od 2019. do 2023. postotak ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju na temelju kojeg se određuje broj emisijskih jedinica koje se stavljaju u rezervu ako se prijeđe prag od 833 milijuna emisijskih jedinica privremeno se udvostručuje, s 12 % na 24 %. Osim toga, od 2023. prestaju biti valjane emisijske jedinice u rezervi za stabilnost tržišta koje premašuju količinu prodanu na dražbi prethodne godine.

⁽¹⁾ Odluka (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (SL L 264, 9.10.2015., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁽³⁾ Vidjeti Komunikaciju Komisije C(2019) 3288 final, dostupnu na: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/ets/reform/docs/c_2019_3288_en.pdf.

⁽⁴⁾ Doprinosi svake države članice za rezervu za stabilnost tržišta od 1. rujna do 31. prosinca 2019. i od 1. siječnja do 31. kolovoza 2020. objavljeni su u Izvješću Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju europskog tržišta ugljika, COM(2019) 557 final, objavljenom 31. listopada 2019.

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2018/410 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi poboljšanja troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja za niske emisije ugljika te Odluke (EU) 2015/1814 (SL L 76, 19.3.2018., str. 3.),

Stoga će se na temelju ove Komunikacije 24 % ⁽⁶⁾ ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju staviti u rezervu tijekom razdoblja od 12 mjeseci počevši od 1. rujna 2020. Odgovarajući iznos oduzet će se od količina za prodaju na dražbi dodijeljenih državama članicama i Ujedinjenoj Kraljevini, s obzirom na njihove pojedinačne udjele za prodaju na dražbi. S obzirom na to, podsjeća se da se do 31. prosinca 2025. za određivanje relevantnih udjela ne uzimaju u obzir emisijske jedinice koje se preraspodjeljuju za potrebe solidarnosti i rasta u Uniji.

3. Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju

U skladu s člankom 1. stavkom 4. Odluke (EU) 2015/1814 ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju „jest ukupan broj emisijskih jedinica izdanih u razdoblju od 1. siječnja 2008., uključujući emisijske jedinice izdane u tom razdoblju u skladu s člankom 13. stavkom 2. Direktive 2003/87/EZ te prava na uporabu međunarodnih jedinica koja postrojenja imaju u okviru ETS-a EU-a u odnosu na emisije do 31. prosinca te dane godine, umanjen za ukupan broj tona potvrđenih emisija iz postrojenja u okviru ETS-a EU-a između 1. siječnja 2008. i 31. prosinca te iste dane godine, broj svih emisijskih jedinica poništenih u skladu s člankom 12. stavkom 4. Direktive 2003/87/EZ i broj emisijskih jedinica iz rezerve”.

Ukratko, ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju relevantan za dodavanje u rezervu za stabilnost tržišta i oslobađanje iz nje izračunava se prema sljedećoj formuli:

Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju = ponuda – (potražnja + emisijske jedinice u rezervi za stabilnost tržišta)

Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju utvrđuje se na temelju tri različita elementa: prvo, ponude emisijskih jedinica od 1. siječnja 2008.; drugo, potražnje za emisijskim jedinicama (broj predanih i poništenih emisijskih jedinica); te treće, sadržaja rezerve.

Kako je predviđeno u Odluci (EU) 2015/1814, emisijske jedinice i potvrđene emisije iz zrakoplovstva u tom se kontekstu ne uzimaju u obzir.

3.1. Ponuda

Ponuda emisijskih jedinica na tržištu utvrđuje se na temelju pet različitih elemenata:

- emisijskih jedinica koje su prenesene od 2008. do 2012. („druga faza”),
- emisijskih jedinica dodijeljenih besplatno od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2019. ⁽⁷⁾, uključujući emisijske jedinice dodijeljene iz rezerve za nove sudionike (NER),
- emisijskih jedinica izdanih za prodaju na dražbi od 1. siječnja 2013. ⁽⁸⁾ do 31. prosinca 2019. ⁽⁹⁾, uključujući jedinice koje su oduzete od količine za prodaju na dražbi tijekom razdoblja od 2014. do 2016. i emisijske jedinice oduzete od količina za prodaju na dražbi 2019. nakon komunikacija Komisije od 15. svibnja 2018. i 14. svibnja 2019.,
- emisijskih jedinica koje je monetizirala Europska investicijska banka (EIB) za potrebe programa „NER300”, te
- prava korištenja međunarodnih jedinica koja su u pogledu emisija postrojenja iskoristila do 31. prosinca 2019.

U drugoj fazi ETS-a EU-a preneseno je 1 749 540 826 ⁽¹⁰⁾ emisijskih jedinica. Ta „ukupna količina prenesenih jedinica” predstavlja ukupan broj emisijskih jedinica izdanih u drugoj fazi ETS-a EU-a koje nisu predane kako bi se pokrile verificirane emisije ili nisu poništene. Za potrebe utvrđivanja ukupnog broja emisijskih jedinica u optjecaju ona stoga predstavlja broj emisijskih jedinica u optjecaju u okviru ETS-a na početku razdoblja 2013.–2020. (treća faza) – 1. siječnja 2013. – te se kao takva uzima u obzir u izračunu.

Od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2019. dodijeljeno je 5 850 263 308 besplatnih jedinica, uključujući jedinice dodijeljene iz NER-a ⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ Odnosno 2 % mjesečno.

⁽⁷⁾ Besplatna dodjela koju provodi Ujedinjena Kraljevina obustavljena je od 1. siječnja 2019. Besplatno dodijeljene jedinice za 2019. oslobođene su u veljači 2020. i stoga se ne uzimaju u obzir za izračun ponude emisijskih jedinica do 31. prosinca 2019. (vidjeti Odluku Komisije od 17. prosinca 2018. kojom se središnjem administratoru nalaže da se u Dnevnik transakcija Europske unije privremeno prestanu prihvaćati procesi relevantni za Ujedinjenu Kraljevinu koji se odnose na besplatnu dodjelu, prodaju na dražbi i razmjenu međunarodnih jedinica, C(2018) 8707). Umjesto toga u izračun će biti uključene sljedeće godine.

⁽⁸⁾ Ta brojka uključuje takozvane rane dražbe, tj. emisijske jedinice valjane u razdoblju 2013. – 2020. koje su prodane na dražbi prije 1. siječnja 2013.

⁽⁹⁾ Prodaja emisijskih jedinica na dražbi koju provodi Ujedinjena Kraljevina također je obustavljena od 1. siječnja 2019. Prodaja emisijskih jedinica na dražbi koju provodi Ujedinjena Kraljevina ponovno je pokrenuta u ožujku 2020. i stoga nije uzeta u obzir za izračun ponude emisijskih jedinica do 31. prosinca 2019. Umjesto toga u izračun će biti uključena sljedeće godine.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti izvješće o tržištu ugljika 2015., COM(2015) 576.

⁽¹¹⁾ Na temelju izvotka iz Dnevnika transakcija EU-a (EUTL) od 1. travnja 2020.

Prema izvješćima s dražbi na zajedničkoj dražbovnoj platformi i relevantnim zasebnim platformama⁽¹²⁾, od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2019. na dražbama, uključujući takozvane rane dražbe, prodano je 5 229 748 000 emisijskih jedinica.

Tijekom razdoblja 2014.–2016., u skladu s člankom 1. stavkom 2. Odluke (EU) 2015/1814, od količina za prodaju na dražbi oduzeto je 900 000 000 emisijskih jedinica.

Na temelju komunikacija Komisije od 15. svibnja 2018. i 14. svibnja 2019. od količina za prodaju na dražbi 2019. oduzeto je 264 731 936, odnosno 132 392 786 emisijskih jedinica.

EIB je za potrebe programa NER300 monetizirao 300 000 000 emisijskih jedinica⁽¹³⁾.

U pogledu emisija postrojenja su do 31. prosinca 2019. iskoristila 450 221 816 međunarodnih jedinica na čije su korištenje imala pravo⁽¹⁴⁾.

3.2. Potražnja

Potražnja se sastoji od ukupnih verificiranih emisija iz postrojenja od 1. siječnja 2013.⁽¹⁵⁾ do 31. prosinca 2019., kojih je bilo 12 193 929 203⁽¹⁶⁾, te emisijskih jedinica poništenih u tom istom razdoblju, kojih je bilo 348 581.

3.3. Sadržaj rezerve za stabilnost tržišta

U skladu s člankom 1. stavkom 2. Odluke (EU) 2015/1814, 900 milijuna emisijskih jedinica oduzetih od količine za prodaju na dražbi tijekom razdoblja 2014.–2016. stavljeno je u rezervu na početku njezina rada 1. siječnja 2019.

Nakon Komunikacije Komisije od 15. svibnja 2018.⁽¹⁷⁾ u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. kolovoza 2019. u rezervu je stavljeno 264 731 936 emisijskih jedinica.

Nakon Komunikacije Komisije od 14. svibnja 2019.⁽¹⁸⁾ u razdoblju od 1. rujna 2019. do 31. prosinca 2019. u rezervu je stavljeno 132 392 786 emisijskih jedinica.

U razdoblju do 31. prosinca 2019. u rezervi je bilo 1 297 124 722 emisijske jedinice.

3.4. Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju

S obzirom na prethodno navedeno, u optjecaju je ukupno 1 385 496 166 emisijskih jedinica.

4. Zaključak

U skladu s pravilima rezerve za stabilnost tržišta, u razdoblju od 1. rujna 2020. do 31. kolovoza 2021. u rezervu za stabilnost tržišta bit će stavljeno ukupno 332 519 080 emisijskih jedinica.

Sljedeća objava bit će u svibnju 2021. kako bi se utvrdio broj jedinica za dodavanje u rezervu za razdoblje od rujna 2021. do kolovoza 2022.

Pregled

Ponuda	
(a) Broj prenesenih emisijskih jedinica u drugoj fazi	1 749 540 826
(b) Besplatne emisijske jedinice za razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2019., uključujući one iz NER-a	5 850 263 308
(c) Ukupan broj emisijskih jedinica prodanih na dražbi od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2019., uključujući rane dražbe	5 229 748 000
(d) Emisijske jedinice oduzete od količine za prodaju na dražbi tijekom razdoblja 2014.–2016.	900 000 000

⁽¹²⁾ Dostupno na: <http://www.eex.com/en/products/environmental-markets/emissions-auctions/archive> i <https://www.theice.com/marketdata/reports/148>.

⁽¹³⁾ Prvi dio, 200 milijuna emisijskih jedinica, prodan je 2011. i 2012., a drugi dio, 100 milijuna emisijskih jedinica, prodan je 2013. i 2014.; detaljnije na https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/lowcarbon/ner300/docs/summary_report_ner300_monetisation_en.pdf.

⁽¹⁴⁾ Na temelju izvotka iz EUTL-a od 1. travnja 2020.

⁽¹⁵⁾ Za verificirane emisije u razdoblju 2008. – 2012. vidjeti pojašnjenja ukupne količine prenesenih jedinica (odjeljak 3.1.).

⁽¹⁶⁾ Ukupne verificirane emisije temelje se na izvotku iz EUTL-a od 1. travnja 2020. kako bi se u obzir uzele verificirane emisije prijavljene do 31. ožujka 2020. Stoga emisije prijavljene nakon tog datuma nisu uključene u tu ukupnu količinu.

⁽¹⁷⁾ C(2018) 2801.

⁽¹⁸⁾ C(2019) 3288.

(e) Emisijske jedinice oduzete od količine za prodaju na dražbi 2019. nakon komunikacija Komisije od 15. svibnja 2018. i 14. svibnja 2019.	397 124 722
(f) Broj emisijskih jedinica koje je monetizirala Europska investicijska banka (EIB) za potrebe programa NER300	300 000 000
(g) Prava korištenja međunarodnih jedinica koja su u pogledu emisija postrojenja iskoristila do 31. prosinca 2019.	450 221 816
Ukupno (ponuda)	14 876 898 672
Potražnja	
(a) Tone verificiranih emisija iz postrojenja u okviru ETS-a EU-a od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2019.	12 193 929 203
(b) Broj poništenih emisijskih jedinica u skladu s člankom 12. stavkom 4. Direktive 2003/87/EZ do 31. prosinca 2019.	348 581
Ukupno (potražnja)	12 194 277 784
Sadržaj rezerve za stabilnost tržišta	
Broj emisijskih jedinica u rezervi	1 297 124 722
Ukupan broj emisijskih jedinica u optjecaju	1 385 496 166

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

o akcijskom planu za sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

(2020/C 164/06)

I. Uvod

Komisija se snažno zalaže za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma u Europskoj uniji i u cijelom svijetu. Europska unija bi morala imati nultu stopu tolerancije na nezakonito stjecanje novca. Nedavno povećanje kriminalnih aktivnosti u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 ⁽¹⁾ podsjetnik je na činjenicu da će kriminalci iskoristiti sve moguće prilike za svoje nezakonite aktivnosti na štetu društva. Unija treba jednako odlučno poduzeti sve što je potrebno da im se ne dopusti stjecanje imovinske koristi od takvih kaznenih djela.

Unija je u proteklih trideset i više godina izgradila solidan regulatorni okvir za sprječavanje i suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, koji potvrđuje i sudska praksa Suda Europske unije ⁽²⁾. Unijini propisi sveobuhvatni su i opsežniji od međunarodnih standarda Stručne skupine za financijsko djelovanje ⁽³⁾. Područje primjene tih propisa stalno se proširuje na sve više poslovnih subjekata i profesija.

Nedavnim promjenama zakonodavnih akata teži se jačanju Unijina okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Te promjene uključuju izmjene Četvrtre direktive o suzbijanju pranja novca uvedene Petom direktivom o suzbijanju pranja novca ⁽⁴⁾, jačanje mandata Europskog nadzornog tijela za bankarstvo ⁽⁵⁾, nove odredbe koje će se od lipnja 2021. primjenjivati na kontrole gotovine ⁽⁶⁾, izmjene Direktive o kapitalnim zahtjevima ⁽⁷⁾, nova pravila o pristupu tijela kaznenog progona financijskim informacijama ⁽⁸⁾ i usklađenu definiciju kaznenih djela i sankcija u području pranja novca ⁽⁹⁾.

Osim toga, Unija je uspostavila novi sveobuhvatan sustav zaštite zviždača, koji bi u nacionalna zakonodavstva trebalo prenijeti do prosinca 2021. ⁽¹⁰⁾, koji dopunjuje postojeća pravila o zaštiti zviždača iz Četvrtre direktive o sprječavanju pranja novca. Novi će sustav povećati kapacitet nacionalnih i Unijinih tijela za sprječavanje, otkrivanje i sankcioniranje povreda, među ostalim, propisa o sprječavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma.

⁽¹⁾ Europol, „Profiterstvo za vrijeme pandemije: kako kriminalci koriste krizu prouzročenu COVID-om 19”, ožujak 2020. I Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo podsjetilo je kreditne i financijske institucije na važnost učinkovitih sustava i kontrola i zatražilo da ih nadležna tijela u tom smislu podrže. Vidjeti „EBA-inu izjavu o mjerama za ublažavanje rizika financijskih kaznenih djela za vrijeme pandemije bolesti COVID-19”.

⁽²⁾ Sud je potvrdio da je cilj suzbijanja pranja novca povezan sa zaštitom javnog poretka i da može opravdati ograničenje temeljnih sloboda zajamčenih Ugovorom, uključujući slobodno kretanje kapitala. Ograničenja moraju biti proporcionalna (vidjeti presude u predmetima *Jyske Bank Gibraltar*, C 212/11 i *Lhu Zeng*, C-190/17).

⁽³⁾ Stručna skupina za financijsko djelovanje međuvladino je tijelo koje donosi standarde i promiče učinkovitu provedbu mjera za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma. Komisija, 14 država članica Unije i dvije države EFTA-e i EGP-a članice su Stručne skupine za financijsko djelovanje, dok je 13 država članica u članstvu regionalne organizacije Moneyval.

⁽⁴⁾ Direktiva (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 43.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2019/2175 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), Uredbe (EU) br. 1094/2010 o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), Uredbe (EU) br. 1095/2010 o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), Uredbe (EU) br. 600/2014 o tržištima financijskih instrumenata, Uredbe (EU) 2016/1011 o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i Uredbe (EU) 2015/847 o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava (SL L 334, 27.12.2019., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznosi iz Unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1889/2005 (SL L 284, 12.11.2018., str. 6.).

⁽⁷⁾ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala (SL L 150, 7.6.2019., str. 253.).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2019/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju pravila kojima se olakšava uporaba financijskih i drugih informacija u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili progona određenih kaznenih djela i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2000/642/PUP (SL L 186, 11.7.2019., str. 122.).

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima (SL L 284, 12.11.2018., str. 22.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

Unatoč tome, opće je mišljenje da taj okvir treba značajna poboljšanja. Trebalo bi ukloniti bitne razlike u načinu njegove primjene i ozbiljne nedostatke pri provedbi tih propisa.

U Komunikaciji *Prema boljoj provedbi EU-ova okvira za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma* ⁽¹¹⁾ i popratnim izvješćima iz srpnja 2019., Komisija je utvrdila mjere koje bi trebale osigurati sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. To podrazumijeva bolju provedbu postojećih propisa, detaljnija i usklađena pravila, kvalitetan i usklađen nadzor, među ostalim dodjelom specifičnih nadzornih zadaća nekom tijelu Unije, međupovezanost središnjih registara bankovnih računa i snažnije mehanizme koordinacije i potpore radu financijsko-obavještajnih jedinica.

Europski parlament i Vijeće podržali su to stajalište. U rezoluciji od 19. rujna 2019. ⁽¹²⁾ Europski parlament pozvao je na dodatni poticaj inicijativama kojima bi se moglo djelovati u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije i države članice da ubrzaju postupak prenošenja. Vijeće za ekonomske i financijske poslove usvojilo je 5. prosinca 2019. zaključke o strateškim prioritetima za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma ⁽¹³⁾, uz poziv Komisiji da istraži moguće daljnje mjere za poboljšanje postojećeg okvira.

Komisija namjerava provoditi sveobuhvatnu politiku sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, prilagođenu specifičnim prijetnjama, rizicima i slabostima kojima je Unija izložena ⁽¹⁴⁾, koja se može efikasno mijenjati vodeći računa o inovacijama. Snažniji okvir za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma pridonijet će promicanju integriteta financijskog sustava Unije koji je potreban za dovršetak uvođenja bankovne unije i ekonomske i monetarne unije.

Na temelju procjene učinka, među ostalim učinka na temeljna prava, trebalo bi uvesti integriran sustav Unije za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Vodeći se primjerom reformi provedenih u području bankovne bonitetne regulative i nadzora, sustav bi trebalo temeljiti na usklađenim pravilima i nadzornom tijelu na razini Unije koje bi blisko surađivalo s nadležnim nacionalnim tijelima, kako bi se osigurao kvalitetan i usklađen nadzor na cijelom jedinstvenom tržištu. To bi trebalo povezati s uvođenjem Unijina mehanizma za potporu i koordinaciju rada financijsko-obavještajnih jedinica, čime bi se poboljšala njihova učinkovitost, i međupovezanosti središnjih državnih registara bankovnih računa, čime bi se tijelima kaznenog progona i financijsko-obavještajnim jedinicama omogućio brži prekogranični pristup informacijama o bankovnim računima.

U akcijskom je planu opisano kako Komisija namjerava ostvariti te ciljeve na temelju sljedećih šest prioriteta:

- Osigurati učinkovitu provedbu postojećeg Unijina okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.
- Uvesti jedinstvena Unijina pravila o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.
- Uvesti nadzor sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije.
- Uspostaviti mehanizam za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica.
- Provoditi kaznenopravne odredbe na razini Unije i razmjenjivati informacije.
- Ojačati međunarodnu dimenziju Unijina okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

II. **Osiguranje učinkovite provedbe postojećeg Unijina okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma**

Prvi je prioritet osigurati da države članice, nadležna tijela i obveznici rigorozno i učinkovito provode Unijine propise o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Za to je potrebno djelovati na nekoliko fronti.

⁽¹¹⁾ COM(2019) 360 final.

⁽¹²⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 19. rujna 2019. o stanju provedbe zakonodavstva Unije o sprječavanju pranja novca (2019/2820 (RSP)).

⁽¹³⁾ Zaključci Vijeća od 5. prosinca 2019. o strateškim prioritetima za sprječavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (14823/19).

⁽¹⁴⁾ Kako je istaknuto u najnovijoj Unijinoj nadnacionalnoj procjeni rizika, Izvješću Komisije o procjeni rizika od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na unutarnje tržište i odnose se na prekogranične aktivnosti, COM(2019) 370 final.

Osigurati učinkovito prenošenje i provedbu Direktive o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

Kad je riječ o prenošenju Četvrtre direktive o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Komisija je protiv svih država članica pokrenula postupak zbog povrede prava jer nisu u cijelosti prenijele Direktivu. Nekoliko država članica odgovorilo je na taj postupak donošenjem novih zakona, što je bilo osnova za zatvaranje relevantnih postupaka. Postupci protiv drugih država članica zbog povrede prava Unije još su u tijeku. Studija o učinkovitosti provedbe Četvrtre direktive o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma u državama članicama bit će dovršena sredinom 2021. i Komisija će na temelju te studije sastaviti izvješće o učinkovitosti provedbe te direktive ⁽¹⁵⁾.

Kad je riječ o prenošenju Pete direktive o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, za što je rok bio 10. siječnja 2020., Komisija je već pokrenula nekoliko postupaka zbog povrede prava protiv država članica koje je nisu obavijestile o mjerama za prenošenje Direktive. Komisija će pažljivo pratiti uvođenje središnjih mehanizama za bankovne račune i registara stvarnog vlasništva u državama članicama kako bi osigurala da sadržavaju kvalitetne podatke.

Već se započelo s radom na povezivanju registara stvarnog vlasništva i međupovezanost bi trebala biti uspostavljena tijekom 2021. Komisija će u 2021. objaviti i treću nadnacionalnu procjenu rizika s informacijama o pristupu koji se temelji na rizicima.

Praćenje kapaciteta država članica za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

Pranje novca štetno je ne samo za stabilnost Unijina financijskog sustava, nego i za gospodarstvo, dobro upravljanje i povjerenje ulagača. Komisija u okviru ciklusa europskog semestra analizira kako države članice u praksi primjenjuju propise o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i na temelju te analize sastavlja preporuke po državama članicama koje se odnose na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, koje Vijeće donosi. Osim toga, Komisija preko svojeg Programa potpore strukturnim reformama državama članicama pruža tehničku pomoć pri provedbi tih potrebnih reformi kako bi se uklonili najveći nedostaci u Unijinu sustavu za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, među ostalim nedostaci kadrovski kapaciteti nadležnih tijela, nedostaci u primjeni pristupa koji se temelji na rizicima te ublažavanje rizika koji nastaju zbog zlouporabe fiktivnih trgovačkih društava, sustava zlatnih viza i državljanstva.

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)

EBA-ine ovlasti nedavno su proširene Uredbom (EU) 2019/2175 ⁽¹⁶⁾, kojom joj je dodijeljena vodeća uloga i odgovornost za koordinaciju i praćenje napora koje svi pružatelji financijskih usluga i nadležna tijela u Uniji ulažu u sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. EBA je ovlaštena i za uspostavu Unijine baze podataka o rizicima i nadzornim mjerama za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, za provedbu procjena rizika nadležnih tijela te, prema potrebi, za slanje zahtjeva nadležnim tijelima za provedbu istrage i razmatranje poduzimanja mjera protiv pojedinačnih financijskih institucija. Komisija očekuje da će EBA u cijelosti iskoristiti svoje šire ovlasti, osobito u vezi s istragama u slučaju sumnje da je nacionalno nadzorno tijelo pri izvršenju svojih zadaća prekršilo pravo Unije. EBA je već počela preispitivati provedbu propisa i u veljači 2020. objavila je prvo izvješće ⁽¹⁷⁾. U izvješću je naglašeno nekoliko izazova, a zaključak je da „pristupi nadležnih tijela nadzoru sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nisu uvijek bili učinkoviti”.

Kako je navedeno u odjeljku IV., uvođenjem nadzornog tijela na razini Unije povećat će se usklađenost s pravilima. Time će se osigurati poduzimanje odgovarajućih mjera prije svega radi sprječavanja pranja novca, a potom, ako to ne bude moguće, izricanje djelotvornih sankcija. Novom nadzornom tijelu na razini Unije osigurat će se kompetencije, istražni kapaciteti i ovlasti te struktura odlučivanja potrebni za učinkovitiju provedbu propisa i preventivno djelovanje u slučaju sumnje kako bi se osigurala učinkovita primjena jedinstvenih pravila. Komisija smatra da će izravni nadzori radi provjere učinkovitosti okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u državama članicama biti vrlo važni za kvalitetu standarda u cijeloj Uniji.

⁽¹⁵⁾ Članak 65. stavak 1. Četvrtre direktive o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

⁽¹⁶⁾ Vidjeti bilješku 5.

⁽¹⁷⁾ EBA-ino izvješće o pristupima nadležnih tijela nadzoru banaka u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, EBA/Rep/2020/06.

Komisija će nastaviti osiguravati potpuno i pravilno prenošenje propisa o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, a u drugom tromjesečju 2020. predložit će preporuke po državama članicama koje se odnose na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

III. Stroža pravila

Unija ima sveobuhvatan pravni okvir. Postupno je proširivala opseg tzv. obveznika⁽¹⁸⁾ i popis kaznenih djela, naglašavala je stvarno vlasništvo i pristup utemeljen na rizicima i u velikoj je mjeri uklonila prepreke komunikaciji i suradnji nadležnih tijela. Taj okvir državama članicama pruža sveobuhvatno regulatorno okruženje za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma.

Međutim, zbog dosadašnjeg pristupa zakonodavnim aktima Unije taj se okvir različito primjenjuje u državama članicama, dijelom i zbog uvođenja dodatnih zahtjeva povrh onih utvrđenih pravom Unije. To su, na primjer, mjere identifikacije dodatnih obveznika, kao što su platforme za skupno financiranje ili trgovci dijamantima, dodjela ovlasti financijsko-obavještajnim jedinicama za zamrzavanje imovine te uvođenje ograničenja gotovinskih plaćanja⁽¹⁹⁾. Posljedica je rascjepkanost zakonodavnog okvira u Uniji, što pružateljima prekograničnih usluga stvara dodatne troškove i opterećenje i omogućuje regulatornu arbitražu te se poduzeća registriraju tamo gdje su pravila blaža.

Zbog nedovoljno pojedinosti u primjenjivim pravilima i nedovoljno detaljne podjele odgovornosti u prekograničnim stvarima Direktiva se u državama članicama različito tumači. Zbog neodgovarajuće suradnje nadležnih tijela (financijsko-obavještajnih jedinica, nadzornih tijela, policije te carinskih i poreznih tijela) u tuzemstvu i preko granica, nastaju praznine koje kriminalcima idu na ruku. Europska nadzorna tijela primijetila⁽²⁰⁾ su i da se zbog različitih regulatornih pristupa nadzoru i primjeni pristupa utemeljenog na rizicima narušava pružanje prekograničnih usluga i poslovnim subjektima povećavaju troškovi te da se istovremeno narušava dobro funkcioniranje Unijina okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Taj je problem osobito prisutan u području financijskih tehnologija pa je EBA preporučila Komisiji da uskladi zahtjeve koji bi se trebali primjenjivati na ta poduzeća⁽²¹⁾, kada predstavljaju rizik od pranja novca ili financiranja terorizma.

Zakonodavni akti Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma trebaju biti detaljniji i precizniji, a njihova provedba što ujednačenija. Neki dodatni zahtjevi koje su države članice uvele pri prenošenju direktiva o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma mogli bi međutim pridonijeti jačanju tog okvira i mogli bi se integrirati u buduća Unijina pravila. Kako bi se ograničila mogućnost za različita tumačenja i različitu primjenu pravila, određene dijelove direktiva o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma trebalo bi zamijeniti izravno primjenjivim odredbama koje bi se propisale uredbom. To bi trebalo učiniti barem s odredbama o popisu obveznika, zahtjevima za dubinsku analizu stranaka, unutarnjim kontrolama, izvještajnim obvezama te odredbama o registrima stvarnog vlasništva i središnjim mehanizmima za bankovne račune. Trebalo bi razmotriti i usklađeniji pristup identifikaciji politički izloženih osoba. Posebnu bi pozornost trebalo obratiti na učinkovitost sustava detaljnijim propisivanjem strukture i zadaća nadzora svih obveznika te zadaća financijsko-obavještajnih jedinica (vidjeti odjeljke u nastavku). Za integrirani Unijin sustav za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma potrebna su i dovoljno detaljna pravila za lakšu provedbu izravnog nadzora.

Osim toga, kad je riječ o specifičnim pravilima, dodatna usklađenost mogla bi se postići ovlaštenjima za donošenje detaljnijih pravila u obliku delegiranih ili provedbenih akata radi prilagodbe novim situacijama.

⁽¹⁸⁾ Osim financijskog sektora, pravnih stručnjaka i računovođa, Unijin okvir primjenjuje se i na agencije za poslovanje nekretninama, usluge priređivanja igara na sreću, osobe koje trguju robom, pružatelje usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta, pružatelje skrbničke usluge novčanika, osobe koje trguju umjetninama.

⁽¹⁹⁾ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o ograničenjima gotovinskih plaćanja, COM(2018) 483 final. Dodatna ciljana provjera stanja slijedi tijekom 2021.

⁽²⁰⁾ Zajedničko mišljenje europskih nadzornih tijela o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na financijski sektor Europske unije, 4. listopada 2019.

⁽²¹⁾ Izvješće EBA-e o mogućim preprekama prekograničnom pružanju bankarskih usluga i usluga platnog prometa, 29. listopada 2019.

Područje primjene Unijinih propisa trebalo bi proširiti zbog implikacija tehnoloških inovacija i promjena međunarodnih standarda. Sve što se poduzima na međunarodnoj razini upućuje na zaključak da bi trebalo proširiti opseg sektora ili poduzeća obuhvaćenih propisima o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te utvrditi kako bi se propisi trebali primjenjivati na pružatelje usluga virtualne imovine koji tim propisima zasad nisu obuhvaćeni ⁽²²⁾. Druge bi se mjere mogle odnositi na jednostavniju primjenu digitalne identifikacije za utvrđivanje i provjeru identiteta klijenata na daljinu te za uspostavu poslovnog odnosa na daljinu ili uvođenje gornje granice za gotovinska plaćanja u velikim iznosima. Osim toga, međupovezanost središnjih mehanizama za bankovne račune na razini Unije potrebna je kako bi se tijelima kaznenog progona i obavještajno-financijskim jedinicama omogućio brži pristup financijskim informacijama i olakšala prekogranična suradnja.

S obzirom na povećanje financijskih kaznenih djela, osobito prijevara, povezanih s kibersigurnošću, trebalo bi razmotriti odredbe kojima bi se financijsko-obavještajnim jedinicama olakšalo administrativno zamrzavanje, a financijske institucije obvezale na praćenje i opoziv zahtjeva. Dodatni rizici proizlaze iz programa za dodjelu državljanstva i prava boravka ulagačima. Trebat će razmotriti način ublažavanja tih rizika, kao i rizične sektore utvrđene u nadnacionalnoj procjeni rizika.

Pri uvođenju takvih novih mjera važno je da se dodatno financijsko i administrativno opterećenje za države članice i obveznike ograniči na minimum te da se primjenjuje pristup koji se temelji na rizicima.

Izloženi sve većim kaznama za nedostatke u propisima o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, obveznici su pokušavali pronaći načine za bolju usklađenost s propisima, od dodjele dodatnih resursa i uvođenja detaljnih korektivnih programa, do radikalnog preispitivanja svojeg poslovnog modela, odustajanja od nekih proizvoda, klijenata ili tržišta, uključujući korespondentno bankarstvo. To bi moglo imati neželjene posljedice za pružanje financijskih usluga i financiranje gospodarstva. Tehnološka rješenja, koja bi mogla pridonijeti uspješnijem otkrivanju sumnjivih transakcija i aktivnosti, moraju biti u skladu s međunarodnim i Unijinim standardima o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i drugim propisima Unije, uključujući propise o zaštiti podataka i protumonopolska pravila.

Unija svojim propisima o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ne želi uskratiti pristup zakonitim financijskim uslugama te je stoga potrebna jasnija veza između tih i drugih propisa u financijskom sektoru ⁽²³⁾. Trebalo bi razmotriti kako i u kojim okolnostima pranje novca ili financiranje terorizma može uzrokovati propast ili vjerojatnu propast banke i potencijalno prouzročiti sanaciju banke prema Direktivi o oporavku i sanaciji banaka ⁽²⁴⁾ ili likvidaciju u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti i isplatu naknade deponentima. Odredbe Direktive o sustavima osiguranja depozita ⁽²⁵⁾ trebale bi biti jasnije kako bi se još više smanjio rizik da se deponentima na koje se sumnja da sudjeluju u pranju novca ili financiranju terorizma isplati naknada iz sustava za osiguranje depozita te da se istovremeno objasne uloge takvih sustava i drugih tijela nadležnih za nadzor sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Trebalo bi dodatno razmotriti i kako uskladiti obvezu iz Direktive o računima za plaćanje ⁽²⁶⁾ o otvaranju osnovnog računa za svakog klijenta s obvezom iz propisa o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma o prekidu poslovnog odnosa ako obveznici posumnjaju u klijenta ili ne mogu dobiti ažurne informacije o klijentu. U konačnici, trebat će preispitati jesu li adekvatne kategorije pružatelja usluga platnog prometa na koje se zasad odnose propisi o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Okvire za financijske usluge trebalo bi razraditi kako bi se za bonitetna nadzorna tijela utvrdile konkretne obveze razmjene informacija s drugim tijelima nadležnima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. U provjere prihvatljivosti propisane u aktima o financijskim uslugama trebalo bi uvrstiti strože uvjete o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

⁽²²⁾ Stručna skupina za financijsko djelovanje definira virtualnu imovinu kao digitalni prikaz vrijednosti kojim se može digitalno trgovati, koji se može prenositi i koristiti za plaćanja ili u svrhu ulaganja. Virtualna imovina ne uključuje digitalni prikaz fiducijarnih valuta, vrijednosnih papira i druge financijske imovine koja je već pokrivena odgovarajućim standardima.

⁽²³⁾ Vidjeti i najavu u Programu rada Komisije da će Komisija pripremiti zakonodavni okvir o kriptoimovini.

⁽²⁴⁾ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava (SL L 173, 12.6.2014., str. 190.).

⁽²⁵⁾ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

⁽²⁶⁾ Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (SL L 257, 28.8.2014., str. 214.).

Obveznici su pri pristupanju informacijama relevantnim za dubinsku analizu klijenta i javna tijela pri međusobnoj razmjeni informacija, uključujući i izvan Unije, dužni postupati u skladu s propisima Unije o zaštiti podataka. Primjerice, odobri li se obveznicima pristup određenim javnim registrima možda će se otvoriti pitanja zaštite podataka. Otežano usklađenje s propisima o zaštiti podataka i povjerljivosti spomenuto je i u kontekstu razmjene informacija među nadležnim tijelima. Te bi probleme trebalo na odgovarajući način riješiti.

Komisija će u prvom tromjesečju 2021. na temelju detaljne procjene učinka predstaviti zakonodavne prijedloge o jedinstvenim pravilima u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

IV. Uvođenje nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije

Nadzor je okosnica učinkovitog okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Važnost adekvatnog nadzora potvrđena je u paketu o sprječavanju pranja novca iz srpnja 2019., u kojem su analizom nekoliko slučajeva pranja novca otkriveni znatni nedostaci upravljanja rizicima u financijskim institucijama i njihova nadzora kada ga provode nadzorna tijela za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma i bonitetna nadzorna tijela. Istovremeno su istraživački mediji u nedavnim navodnim slučajevima pranja novca istaknuli manjkavosti nadzora nefinancijskih subjekata.

Ti su istaknuti problemi posljedica koncepta nadzornog okvira i njegove primjene. Nadzor sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Uniji zasad provode države članice; nejednake je kvalitete i učinkovitosti zbog znatnih razlika u smislu ljudskih i financijskih resursa, vještina i prioriteta tih zadaća. Unija nema dovoljno učinkovite aranžmane za rješavanje slučajeva pranja novca i financiranja terorizma s prekograničnim aspektima. Unijin okvir za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma snažan je onoliko koliko je snažna njegova najslabija karika i propusti jednog nacionalnog nadležnog tijela stvaraju rizike za cijelo jedinstveno tržište. Posljedica je financijska, gospodarska i reputacijska šteta za cijelu Uniju.

Unija ne bi smjela čekati nove probleme da bi izgradila učinkovit sustav nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koji bi pridonio dobrom funkcioniranju jedinstvenog tržišta i bankovne unije. Kvalitetan nadzor sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u cijeloj Uniji od presudne je važnosti za ponovnu izgradnju povjerenja njezinih građana i šire međunarodne zajednice.

Postoji jasna i dokazana potreba za uvođenjem integriranog sustava nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije kojim bi se osigurala usklađena, kvalitetna primjena pravila za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u cijeloj Uniji i promicala učinkovita suradnja svih relevantnih nadležnih tijela. Iako se sektori i najvažnija pitanja mogu znatno razlikovati, iskustva s uvođenjem i funkcioniranjem postojećih mehanizama na razini Unije kojima su povjerene zadaće centraliziranog nadzora, kao što su jedinstveni nadzorni mehanizam, jedinstveni sanacijski odbor i europski sustav financijskih nadzornih tijela, mogu ponuditi korisna saznanja.

Uvođenjem sustava nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije koji bi integrirao i dopunio nacionalne sustave riješio bi se problem rascjepkanosti nadzora, osigurala bi se usklađena i učinkovita provedba propisa o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma u Uniji, ponudila bi se potpora izravnim nadzornim aktivnostima i osigurao kontinuiran protok informacija o mjerama u tijeku i značajnim utvrđenim nedostacima. Nacionalna nadzorna tijela i dalje će biti ključan dio tog sustava i bit će zadužena za većinu svakodnevnih nadzora. Uspostava europskog središta tog sustava je prioritet i u zakonodavnom prijedlogu treba jasno definirati njegove funkcije, nadležnosti i interakciju s nacionalnim nadzornim tijelima.

Funkcije nadzornog tijela za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije

Nadzornom tijelu Unije za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma treba dodijeliti vrlo jasne ovlasti za praćenje i savjetovanje nacionalnih tijela pri provedbi različitih zadaća sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te za poboljšanje koordinacije s nadzornim tijelima izvan Unije. U službenom bi postupku trebalo definirati odnos nadzornih tijela Unije i nacionalnih nadzornih tijela i njihove ovlasti.

Potreba da se osigura kvalitetan nadzor u prekograničnim slučajevima i izbjegnju slabe točke u Unijinu nadzornom okviru, uvjerljivi su razlozi da se nekom tijelu Unije povjere zadaće izravnog nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kod određenih obveznika, za koje bi imalo isključivu ili zajedničku odgovornost. To podrazumijeva nadležnost za reviziju unutarnjih politika, procedura i kontrola, kao i njihovu učinkovitu provedbu na razini nadziranih subjekata, te reviziju dokumentacije o transakcijama i klijentima. Nadzorno tijelo Unije moglo bi, samostalno ili zajedno s nacionalnim nadzornim tijelom, obavljati nadzor jasno definiranih obveznika ili vrsta aktivnosti u određenom razdoblju, na temelju stupnja njihove rizičnosti. Praćenje i procjena rizika u cijeloj Uniji bila bi zadaća nadzornog tijela Unije s dodanom vrijednosti. Na temelju iskustava osnivanja drugih Unijinih tijela aktivnih u drugim područjima, nadzor Unije mogao bi se osigurati mehanizmom donošenja odluka na razini Unije koje bi provodili uredi Unije u državama članicama.

Druga je opcija da se ovlasti za izravni nadzor nekih vrsta obveznika koji bi se obavljao u suradnji s državama članicama kombiniraju s ovlastima za koordinaciju i nadzor drugih subjekata. Komisija će predložiti nadzorni mehanizam u skladu s načelima proporcionalnosti i supsidijarnosti i postojećom sudskom praksom u vezi s ovlastima koje je moguće dodijeliti agencijama Unije.

Opseg nadzora na razini Unije

Rizici od pranja novca prisutni su unutar i izvan financijskog sektora, šire se s vremenom i od jedne do druge države članice. Za uvođenje učinkovitijeg nadzora nadzorno tijelo Unije za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma trebalo bi imati ovlasti za sva rizična područja od samog početka, imajući u vidu ozbiljnost rizika kojima su izloženi svi sektori. Time bi se osiguralo da nadzorno tijelo Unije od početka ima sve što mu je potrebno za usklađenje postupaka u cijeloj Uniji i za kvalitetan nadzor u svim sektorima. S obzirom na složenost zadaća i broj obveznika u Uniji, nadzorno tijelo za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma moglo bi se ustrojavati postupno, da mu se omogući, kako se bude konsolidiralo i dokazivalo svoju učinkovitost, da pokrije sve (financijske i nefinancijske) sektore koji podliježu obvezi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Alternativno, nadzorno tijelo Unije moglo bi biti izravno zaduženo za financijski sektor u okviru integriranog sustava s nacionalnim nadzornim tijelom i odgovorno za neizravni nadzor nefinancijskog sektora. Neizravni nadzor nefinancijskog sektora omogućio bi nadzornom tijelu Unije da se uključi kad god to smatra potrebnim kako bi se osigurala kvaliteta nadzora nefinancijskog sektora u cijeloj Uniji.

U drugim opcijama, užeg djelokruga, nadzorno tijelo Unije provodilo bi kontrolu samo financijskih institucija u kojima se obavlja najveći dio svih financijskih transakcija. Centralizirani nadzor tog sektora bilo bi lakše ostvariti jer je sektor u velikoj mjeri već reguliran i nadziran. Međutim, tom se opcijom ne bi uklonile slabe točke u nadzornom okviru Unije i ne bi se osigurao učinkovit sustav za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

U svim slučajevima, pristup nadzoru sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koji se temelji na rizicima, kako je utvrđeno u pravu Unije i međunarodnim standardima, podrazumijevao bi identifikaciju čimbenika rizika od pranja novca i financiranja terorizma i dodjelu resursa za nadzor na temelju rezultata ciljane procjene rizika. Nadzor na razini Unije morao bi se temeljiti na rizicima i stečenom znanju nacionalnih nadzornih tijela, koje bi se moralo nastaviti obogaćivati.

U konačnici, trebalo bi ispitati bi li takvom nadzornom tijelu trebalo dodijeliti i neke nadležnosti za praćenje i potporu provedbe zamrzavanja imovine (sankcija) na temelju Unijinih restriktivnih mjera u državama članicama. Iako se poslovi i postojeći problemi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i provedbe restriktivnih mjera mogu razlikovati, u oba područja ipak postoje zajednički izazovi i sinergije koje bi bilo dobro preispitati.

Koje tijelo Unije?

Zadaća nadzora na razini Unije mogla bi se povjeriti nekoj postojećoj agenciji Unije, tj. EBA-i, ili nekom novom, namjenski osnovanom tijelu.

Nedavno donesenim zakonodavnim aktima propisano je da EBA vodi, koordinira i prati napore koji se ulažu za jačanje mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u financijskim institucijama u cijeloj Uniji. Kad bi se EBA-i povjerile dodatne odgovornosti za nadzor sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, jasno je da bi to imalo svojih prednosti u smislu kontinuiteta i brzine intervencije. Međutim, za to bi bila nužna velika reforma EBA-e, uz znatno

povećanje znanja i kapaciteta u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Trebalo bi dubinski preispitati njezine upravljačke procese i postupke odlučivanja kako bi se zajamčilo da se nadzorne odluke uvijek donose neovisno, isključivo u interesu Unije. Osim toga, trebalo bi proširiti njezine istražne kapacitete i ovlasti. S obzirom na njezin mandat i kapacitete, moglo bi se pokazati da je na razini EBA-e problematično organizirati nadzor obveznika izvan financijskog sektora.

S druge strane, novo, namjenski osnovano nadzorno tijelo Unije za sprječavanje pranja novca bilo bi nadležno za nadzor obveznika u financijskom i nefinancijskom sektoru. To bi omogućilo maksimalnu fleksibilnost strukturiranja sustava u smislu organizacije i upravljanja, s jednostavnijim i brzim procesima odlučivanja kako bi se na rizike moglo brzo reagirati, kao i sinergije s mehanizmom za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica (vidjeti sljedeći odjeljak). No, trebalo bi više vremena da novo tijelo postane operativno, troškovi bi bili relativno viši i trebalo bi voditi računa o rizicima izvršenja njegovih zadaća. Ovisno o zadaćama koje bi tom tijelu bile povjerene, trebalo bi izbjeći rizik nepotrebnih preklapanja i/ili neusklađenosti s radom drugih nadzornih tijela, kao što je EBA.

Učinak svih opcija na proračun najvažnije je pitanje koje treba razmotriti. Osobito u aktualnoj gospodarskoj situaciji, postoje snažni argumenti da se nadzorne aktivnosti financiraju doprinosom subjekata iz privatnog sektora, kao što je već slučaj s nekoliko tijela Unije.

Komisija će u prvom tromjesečju 2021. predložiti osnivanje nadzornog tijela za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije, na temelju detaljne procjene učinka opcija o njegovim funkcijama, području djelovanja i strukturi.

V. Uvođenje mehanizma za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica

Prema postojećem okviru Unije, obveznici su dužni sve sumnjive transakcije prijavljivati nacionalnim financijsko-obavještajnim jedinicama. Izvješća obveznika i podaci o gotovinskim transakcijama koje dostavljaju carinska tijela osnova su za financijske analize financijsko-obavještajnih jedinica, koje se zatim šalju tijelima kaznenog progona, nadzornim tijelima, poreznim tijelima ili drugim financijsko-obavještajnim jedinicama. Koriste ih, primjerice, tijela kaznenog progona u kaznenim istragama. Strateška analiza trendova i obrazaca koju provode financijsko-obavještajne jedinice koristi se za upute i povratne informacije obveznicima kako bi im se olakšala identifikacija obrazaca pranja novca i financiranja terorizma.

Utvrđeno je nekoliko nedostataka u njihovoj primjeni pravila, uzajamnoj suradnji i suradnji s drugim tijelima na državnoj razini i u Uniji.

Na državnoj razini poduzetnici još uvijek nedovoljno koriste predloške za izvješćivanje, a i predlošci su često prilagođeni specifičnim poduzetnicima (npr. bankama). Nekoliko financijsko-obavještajnih jedinica još nema potrebne informatičke alate za učinkovitu obradu i analizu informacija.

Financijsko-obavještajne jedinice dužne su se očitovati o izvješćima obveznika, no ta su očitovanja i dalje ograničena. Očitovanja gotovo da i nema kada se izvješća obveznika odnose na neku drugu državu članicu, zbog čega obveznici ostaju prikraćeni za potrebne instrumente za prilagodbu ili usmjeravanje njihovih preventivnih mjera.

Ograničena razmjena informacija među financijsko-obavještajnim jedinicama i drugim nadležnim tijelima veliki je problem zbog prekogranične prirode većine transakcija pranja novca i financiranja terorizma. Primjerice, iako carinska tijela u Uniji financijsko-obavještajnim jedinicama redovito šalju podatke o gotovinskim transakcijama, od njih vrlo rijetko dobiju povratne informacije, koje su im ključne za konkretnije i učinkovitije analize rizika.

Problematično funkcioniranje i spremanje na poslužitelje FIU.net-a – sustava Unije za razmjenu informacija između financijsko-obavještajnih jedinica – također poziva na djelovanje jer je to zastarjeli informatički alat čiji bi softver i hardver trebalo znatno poboljšati, ali i razviti nove funkcionalnosti radi bolje suradnje.

Većina sumnjivih transakcija prijavljenih financijsko-obavještajnim jedinicama ima prekograničnu dimenziju, ali je njihova zajednička analiza i dalje ograničena. Zbog toga nedostaju informacije za identifikaciju prekograničnih slučajeva. Potrebni su napredni kapaciteti za analizu takvih informacija u prekograničnom kontekstu, osobito zbog sve veće složenosti slučajeva pranja novca.

Uloga mehanizma za koordinaciju i potporu na razini Unije

Navedeni nedostaci ublažili bi se uvođenjem mehanizma za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica na razini Unije. Taj bi mehanizam preuzeo vodeću ulogu u koordinaciji rada nacionalnih financijsko-obavještajnih jedinica, koja bi trebala uključivati identifikaciju sumnjivih transakcija s prekograničnom dimenzijom, zajedničku analizu prekograničnih slučajeva, identifikaciju trendova i čimbenika relevantnih za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini. Mehanizam bi trebao i donositi ili predlagati provedbene mjere ili standarde propisane usklađenijim pravilima o izvještajnim obvezama financijsko-obavještajnih jedinica, njihovim karakteristikama, aktivnostima, suradnji, predlošcima, ali i promicati usavršavanje i izgradnju kapaciteta financijsko-obavještajnih jedinica. Mehanizam za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica na razini Unije trebao bi poboljšati i suradnju nadležnih tijela (financijsko-obavještajnih jedinica, nadzornih tijela, policije te carinskih i poreznih tijela), na državnoj razini i preko granica, kao i s financijsko-obavještajnim jedinicama izvan Unije.

Bilo bi dobro razviti i središnji kapacitet, na temelju informatičkih alata, koji bi identificirao sumnjive prekogranične transakcije i olakšao identifikaciju trendova.

U tom je kontekstu važna i održivost mreže FIU.net, kojom zasad upravlja Europol. Postoji hitna potreba za ulaganjima u njezin razvoj da bi se otklonili postojeći problemi koji otežavaju razmjenu informacija i uparivanje podataka. S obzirom na planirani prijenos tehničke administracije sustava s Europol, trebalo bi iznaći odgovarajuće i financijski održivo rješenje. Komisija će kratkoročno preuzeti upravljanje mrežom FIU.net kako bi se osiguralo kontinuirano funkcioniranje sustava, bez prekida⁽²⁷⁾. Dugoročno bi smještanje mreže FIU-net na poslužitelje trebalo povjeriti mehanizmu za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica na razini Unije ili njegovu sljedniku. Mogla bi se razmotriti i druga primjerena rješenja.

Tijelo odgovorno za mehanizam za koordinaciju i potporu na razini Unije

Zadaća uvođenja mehanizma za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnim jedinicama ovisit će o predviđenoj ulozi tog mehanizma.

Imajući na umu da je cilj da se tom mehanizmu za koordinaciju i potporu dodijele funkcije koje bi mu omogućile da djeluje u svim prethodno navedenim područjima, njegovo bi se upravljanje moglo povjeriti nekoj postojećoj agenciji Unije ili novom, namjenski osnovanom tijelu. Ako se bude osnivalo novo nadzorno tijelo Unije, mogle bi mu se povjeriti i zadaće upravljanja tim mehanizmom. Stoga vrijedi napomenuti da 12 financijsko-obavještajnih jedinica u Uniji već sada obavlja i zadaće nadzora barem nefinancijskog sektora, dok neke od njih nadziru sve sektore.

Dodjelom užitih funkcija mehanizmu za koordinaciju i potporu riješili bi se neki utvrđeni nedostaci, ali u tom slučaju mehanizam za potporu i koordinaciju na razini Unije ne bi bio učinkovit. U tim je okolnostima moguće predvidjeti nekoliko opcija. Primjerice, ograniče li se njegove zadaće na objavljivanje nacrtu regulatornih standarda i smjernica, to bi se moglo postići transformacijom platforme za financijsko-obavještajne jedinice, koja je zasad neformalni Komisijin odbor, u komitološki odbor, a Komisija bi rezultate njegova rada donosila u obliku delegiranih i provedbenih akata. Alternativa bi mogla biti formalna mreža financijsko-obavještajnih jedinica s vlastitim mandatom i zadaćama.

Bez obzira na oblik mehanizma za koordinaciju i potporu, njegovi upravljački procesi i postupci odlučivanja trebali bi biti dovoljno neovisni dok djeluje kao mreža nacionalnih financijsko-obavještajnih jedinica s centrom u Uniji.

Komisija će u prvom tromjesečju 2021. predložiti osnivanje mehanizma za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica na razini Unije, na temelju detaljne procjene učinka opcija o njegovim funkcijama i strukturi. Komisija će u četvrtom tromjesečju 2020. preuzeti upravljanje mrežom FIU.net.

⁽²⁷⁾ Poštujući pritom prirodu tih informacija.

VI. Provedba kaznenopravnih odredbi na razini Unije i razmjena informacija

Više zakonodavnih instrumenata i institucijskih aranžmana olakšava provedbu kaznenopravnih odredbi i razmjenu informacija na razini Unije.

Recentnim mjerama popunjene su praznine koje su postojale u definiciji i sankcioniranju pranja novca u Uniji i olakšana je pravosudna i policijska suradnja ⁽²⁸⁾. Komisija će pratiti njihovo pravovremeno prenošenje u nacionalna zakonodavstva i njihovu provedbu. Financijske su informacije dostupnije za potrebe progona teških kaznenih djela jer je tijelima kaznenog progona omogućen izravan pristup središnjem mehanizmu za bankovne račune, dok se istovremeno u takvim teškim kaznenim djelima poboljšava suradnja tijela kaznenog progona, financijsko-obavještajnih jedinica i Europolu ⁽²⁹⁾. Te će mjere ubrzati istrage u kaznenim djelima i omogućit će tijelima učinkovitije suzbijanje prekograničnih kaznenih djela. Međupovezanost središnjih mehanizama za bankovne račune na razini Unije omogućit će tijelima kaznenog progona i financijsko-obavještajnim jedinicama brži pristup financijskim informacijama i olakšati prekograničnu suradnju i trebalo bi, u svakom slučaju, uključiti i tijela kaznenog progona. Ta bi međupovezanost trebala biti prioritet.

Uspostavljeni su najvažniji standardi za povrat imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima ⁽³⁰⁾. Komisija će u 2020. objaviti izvješće o provedbi tih pravila i predložiti će načine za jačanje uloge ureda za oduzimanje imovinske koristi. Od prosinca 2020. početak će se primjenjivati nove mjere ⁽³¹⁾ koje će olakšati prekogranični povrat imovinske koristi i pojednostavniti zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u cijeloj Uniji.

Istovremeno je od ključne važnosti izgradnja kapaciteta na razini Unije za istrage i kazneni progon financijskih kaznenih djela.

Europol je osnivanjem novog Europskog centra za gospodarska i financijska kaznena djela (*European Economic and Financial Crimes Centre – EFEC*C), koji bi 2020. trebao započeti s radom, pojačao napore koje ulaže u suzbijanje gospodarskih i financijskih kaznenih djela. EFEC C će biti subjekt unutar Europolu u kojem će biti koncentrirani svi kapaciteti za financijsko-obavještajne poslove i gospodarska kaznena djela i promicati će operativnu učinkovitost, povećati operativnu vidljivost te unaprijediti upravljanje dionika i mogućnosti za financiranje. Komisija u potpunosti podržava osnivanje EFEC C-a i smatra da se time naglašava važnost financijskih istraga u svim područjima kaznenih djela koja su u nadležnosti Europolu.

Komisija smatra da će EFEC C biti prirodni partner Unijinu mehanizmu za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica te da bi ta dva subjekta mogla razvijati rješenja za intenzivniju razmjenu informacija osobito u prekograničnim predmetima.

Komisija radi uspješnije istrage i kaznenog progona slučajeva pranja novca u Uniji financira ⁽³²⁾ Operativnu mrežu za sprječavanje pranja novca (*Anti-Money Laundering Operational Network – AMON*), koja povezuje relevantna tijela kaznenog progona. Mreža olakšava prekogranične financijske istrage i globalnog je dosega. Rad mreže trebalo bi poboljšati i promicati i trebalo bi joj dodijeliti operativna sredstva za konkretne predmete. Sve države članice Unije trebale bi se pridružiti mreži. Štoviše, države članice bi trebale nastaviti koristiti potporu Agencije Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust) kako bi se olakšala prekogranična suradnja u kaznenom progonu slučajeva pranja novca. Ured europskog javnog tužitelja, koji bi trebao početi s radom krajem 2020., bit će nadležan za istrage i kazneni progon kaznenih djela pranja novca povezanih s kaznenim djelima na štetu proračuna Unije.

Ima prostora za poboljšanje i promicanje razmjene informacija među svim nadležnim tijelima (financijsko-obavještajne jedinice, nadzorna tijela, policija te carinska i porezna tijela), na državnoj razini i preko granica.

U kontekstu boljeg korištenja financijsko-obavještajnih informacija, trebalo bi u najvećoj mjeri poticati ulogu javno-privatnih partnerstava jer u nekim slučajevima razmjena informacija može biti ograničena zbog same prirode informacija i mora biti u skladu s propisima o zaštiti podataka. Javno-privatna partnerstva podrazumijevaju razmjenu informacija između tijela kaznenog progona, financijsko-obavještajnih jedinica i privatnog sektora i mogu biti u raznim oblicima.

⁽²⁸⁾ Vidjeti bilješku 9.

⁽²⁹⁾ Vidjeti bilješku 8.

⁽³⁰⁾ Direktiva 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji (SL L 127, 29.4.2014., str. 39.).

⁽³¹⁾ Uredba (EU) 2018/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje (SL L 303, 28.11.2018., str.1.).

⁽³²⁾ Fond za unutarnju sigurnost

Neka su ograničena na slanje informacija o tipologijama i trendovima od financijsko-obavještajnih jedinica i tijela kaznenog progona obveznicima. Druga podrazumijevaju slanje operativnih informacija o osumnjičenicima od tijela kaznenog progona obveznicima u svrhu praćenja transakcija tih osumnjičenika. Svaka razmjena informacija koja uključuje osobne podatke mora biti potpuno u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka i moraju se poštovati ovlasti uključenih tijela.

Postojeći Unijin okvir za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma već obvezuje financijsko-obavještajne jedinice na razmjenu tipologija i trendova s privatnim sektorom. Tu bi obvezu trebalo pojasniti i proširiti radi lakšeg osnivanja nekih vrsta javno-privatnih partnerstava i unapređenja razmjene informacija. Istovremeno, zbog razlika u pravnim okvirima i postupcima koji se provode u praksi u državama članicama, Komisija smatra da su smjernice i razmjena dobrih primjera iz prakse za javno-privatna partnerstva nužne, osobito u vezi s protumonopolskim pravilima, zaštitnim mjerama i ograničenjima u vezi sa zaštitom podataka i jamstvima o temeljnim pravima.

Komisija će do prvog tromjesečja 2021. objaviti smjernice o javno-privatnim partnerstvima. Moguće je da će Komisija zatražiti da Europski odbor za zaštitu podataka objavi mišljenje o aspektima zaštite podataka u javno-privatnim partnerstvima. Razmatrat će se i opcije za jačanje mreže AMON te poboljšanje razmjene informacija u tuzemstvu i preko granica među svim nadležnim tijelima.

VII. Jačanje međunarodne dimenzije okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

Pranje novca i financiranje terorizma globalne su prijetnje protiv kojih će se Unija odlučno boriti u suradnji s međunarodnim partnerima. Stručna skupina za financijsko djelovanje utvrđuje globalne standarde i vodi borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma u cijelom svijetu. Komisija aktivno pridonosi radu Stručne skupine za financijsko djelovanje i odlučno će primjenjivati njegove standarde i promicati postupanje u skladu s tim standardima u cijelom svijetu. No, novi, sveobuhvatni pristup sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji je Uniji potreban iziskuje od Unije veću ulogu u postavljanju takvih međunarodnih standarda.

Komisija je u ime Unije odobrila novi mandat Stručne skupine za financijsko djelovanje⁽³³⁾ i namjerava imati istaknutiju ulogu u jačanju globalnih standarda i njihovu podizanju na razinu Unijinih standarda u najvažnijim područjima. Jedan je primjer transparentnost stvarnog vlasništva, pri čemu Unija ambicioznim pristupom nastoji pronaći rješenja za rizike koje predstavljaju netransparentne strukture. Isto tako, Komisija će aktivno podupirati nastojanja da se pronađe rješenje za nove rizike i one u nastajanju na globalnoj razini. Da bi u tome uspjela, najvažnije je da Unija nastupa ujedinjeno u Stručnoj skupini za financijsko djelovanje. To bi se moglo postići tako da se Komisiji dodijeli zadaća zastupanja Unije u Stručnoj skupini za financijsko djelovanje, u skladu s odredbama Ugovora. U prvom bi koraku trebalo uspostaviti prošireni mehanizam za koordinaciju između Komisije i država članica kako bi predstavnici Unije u Stručnoj skupini za financijsko djelovanje mogli iznositi usklađena stajališta.

Uzajamne evaluacije koje Stručna skupina za financijsko djelovanje provodi pridonose globalnoj usklađenosti s međunarodnim standardima jer je utjecaj stručnjaka iste razine glavni pokretač promjene. Dosad se pri evaluacijama okvira država članica o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma nije na odgovarajući način vodilo računa o nadnacionalnoj prirodi Unijinih propisa. To će pitanje postajati sve važnije uvedu li se nove strukture, kao što je nadzor sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije i mehanizam za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica. Komisijin je cilj osigurati da se standardi koji se primjenjuju na razini Unije ocjenjuju na isti način. U tom bi se kontekstu moglo razmotriti treba li Stručna skupina za financijsko djelovanje propise Unije ocjenjivati na razini Unije.

Komisija bi trebala nastaviti i s primjenom autonomne politike prema trećim zemljama radi zaštite financijskog sustava Unije. Obveznici bi mjere za ublažavanje trebali poduzimati na temelju geografskih i drugih relevantnih čimbenika rizika. Obveznici su dužni i pojačano nadzirati transakcije ili poslovne odnose u kojima sudjeluju zemlje u čijim su okvirima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma prisutni strateški nedostaci. Komisija je u skladu s Petom direktivom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma dužna izgraditi autonoman kapacitet za identifikaciju zemalja sa strateškim nedostacima⁽³⁴⁾.

⁽³³⁾ Ministri i predstavnici FATF-a odobrili su ga 12. travnja 2019.

⁽³⁴⁾ Vidjeti <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1581497419034&uri=CELEX:02016R1675-20181022>

Komisija će zemlje koje predstavljaju posebnu prijetnju za Unijin financijski sustav identificirati primjenom autonomne metodologije uzimajući u obzir sinergiju s postupkom uvrštavanja na popis Stručne skupine za financijsko djelovanje, prošireni dijalog s trećim zemljama koji se odvija u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje, i blisko savjetovanje sa stručnjacima iz država članica. Na temelju revidirane metodologije ⁽³⁵⁾, objavljene istovremeno s ovim akcijskim planom, Komisija će u tom procesu sudjelovati u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje i trećim zemljama u kojima su preliminarno utvrđeni nedostaci kako bi se, bude li moguće, izradio akcijski plan za rješavanje tih problema. Nakon razdoblja promatranja, Komisija će ocijeniti napredak u primjeni preuzetih obveza i time zaključiti ocjenu.

Unijin popis visokorizičnih trećih zemalja važan je instrument obveznicima i javnim tijelima, ali bi mogao biti učinkovit i izvan okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Komisija će pozorno pratiti utječe li takvo uvrštavanje na popis na odluke o istovjetnosti ⁽³⁶⁾ i osigurat će primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera na financijske instrumente u skladu s člankom 155. Financijske uredbe ⁽³⁷⁾.

Iskustvo stečeno u postupku uvrštavanja na Unijin popis i uvođenje novih funkcija za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije moglo bi biti povod za preispitivanje pristupa prema rizicima koje predstavljaju treće zemlje. Komisija bi kao članica Stručne skupine za financijsko djelovanje trebala i dalje voditi računa o pozivima te skupine na djelovanje radi smanjenja rizika koje predstavljaju treće zemlje, ali i zadržati kapacitet za primjenu odgovarajućih mjera neovisno o tim pozivima, kako je i propisano u međunarodnim standardima. U tom bi kontekstu i nadzorno tijelo na razini Unije moglo pridonijeti ublažavanju rizika trećih zemalja time što bi za obveznike izradilo odgovarajuće mjere za ublažavanje rizika, koje bi ovisile o vrsti i ozbiljnosti nedostataka. To bi uključivalo i razvoj detaljnijih mjera koje bi se temeljile na rizicima kako bi se odgovorilo na rizike koji proizlaze iz okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u drugim jurisdikcijama. Taj bi se proces mogao dopuniti pristupom koji se temelji na transakcijama jer ni jedna jurisdikcija nije imuna na nove rizike od pranja novca i financiranja terorizma. Isto tako, od funkcije za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica mogle bi se dobiti vrijedne informacije za identifikaciju novih trendova i rizika koje predstavljaju treće zemlje, ali i mogućih pitanja međunarodne suradnje.

Komisija kao dio tih mjera za upravljanje vanjskim rizicima razvija i tehnički instrument ⁽³⁸⁾ za pružanje tehničke pomoći trećim zemljama radi povećanja njihova kapaciteta i uklanjanje nedostataka u njihovim okvirima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Unija bi kao jedan od glavnih međunarodnih donatora u tom području i na temelju svoje široke diplomatske mreže taj kapacitet iskoristila za jačanje prepreka za pranje novca i financiranje terorizma u cijelom svijetu. I trgovinska politika pridonosi razvoju odgovarajućih zaštitnih mjera koje se odnose na ulaganja ⁽³⁹⁾ i trgovinske tokove. Komisija će od trgovinskih partnera Unije tražiti da se obvežu na provedbu mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma i zadržat će regulatorni prostor za djelovanje u slučaju rizika od pranja novca i financiranja terorizma za financijski sustav Unije.

Nova metodologija ocjenjivanja visokorizičnih trećih zemalja objavljena je zajedno s ovim akcijskim planom. Komisija će nastaviti surađivati s državama članicama i više će sudjelovati u radu Stručne skupine za financijsko djelovanje tako da Unija može imati značajniju ulogu na svjetskoj sceni.

VIII. Daljnji koraci: plan

Kako je detaljno navedeno u ovom akcijskom planu, Komisija će predložiti više mjera za proširenje okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Izradit će se procjena učinka, među ostalim na temeljna prava i osobito na pravo na zaštitu osobnih podataka, kako bi se ocijenile različite opcije u smislu zakonodavnih izmjena.

⁽³⁵⁾ SWD(2020)99

⁽³⁶⁾ Vidjeti COM(2019) 349 final od 29.7.2019.

⁽³⁷⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

⁽³⁸⁾ Globalni instrument Unije za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

⁽³⁹⁾ Vidjeti Uredbu (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79I, 21.3.2019., str. 1.).

Mjera	Sredstvo	Rok
Učinkovita provedba postojećeg Unijina okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma	Postupak zbog povrede prava / sudski postupak Studija o primjeni Četvrte direktive o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma Treća nadnacionalna procjena rizika Rad na povezivanju registara stvarnog vlasništva Preporuke po državama članicama / europski semestar Sadašnji rad EBA-e	Sve su mjere u tijeku
Primjena i izrada jedinstvenih Unijinih pravila o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	Zakonodavni prijedlog: — identificirati područja koja bi trebala biti obuhvaćena uredbom, uz izmjenu direktive — utvrditi nova područja koja bi trebala biti uređena na razini Unije — utvrditi izmjene potrebne u drugim postojećim zakonodavnim aktima	Prvo tromjesečje 2021.
Uvođenje nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije	Zakonodavni prijedlog	Prvo tromjesečje 2021.
Uspostava mehanizma za koordinaciju i potporu financijsko-obavještajnih jedinica	Zakonodavni prijedlog Prenijeti tehničko upravljanje mrežom FIU.net na Komisiju	Prvo tromjesečje 2021. Četvrto tromjesečje 2020.
Provedba kaznenog prava i razmjena informacija	Osnivanje EFECC-a Smjernice o javno-privatnim partnerstvima i moguće mišljenje Europskog odbora za zaštitu podataka o aspektima zaštite podataka Praćenje prenošenja i provedbe direktiva o suradnji u kaznenom pravu i provedbi prava Opcije za poboljšanje razmjene informacija u tuzemstvu i preko granica među svim nadležnim tijelima	Drugo tromjesečje 2020. Prvo tromjesečje 2021.
Jačanje međunarodne dimenzije	Razrađena metodologija Komisije za identifikaciju visokorizičnih trećih zemalja Delegirani akti	Prvo tromjesečje 2020. Prema potrebi (okvirni plan za 2020.: prvo, treće i četvrto tromjesečje)

Komisija poziva dionike da iznesu svoja stajališta o daljnjim koracima iz ovog akcijskog plana odgovorima na upitnik koji će biti dostupan na portalu „Iznesite svoje mišljenje” do 29. srpnja 2020.

**ADMINISTRATIVNA KOMISIJA ZA KOORDINACIJU SUSTAVA SOCIJALNE SIGURNOSTI
PROSJEČNI TROŠKOVI DAVANJA U NARAVI**

(2020/C 164/07)

PROSJEČNI TROŠKOVI DAVANJA U NARAVI – 2017.

Primjena članka 64. Uredbe (EZ) br. 987/2009 ⁽¹⁾

- I. Iznosi koje treba nadoknaditi za davanja u naravi koja su 2017. dobili članovi obitelji koji ne borave u istoj državi članici kao osigurana osoba u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 883/2004 ⁽²⁾ odredit će se na temelju sljedećih prosječnih troškova:

	Dobna skupina	Godišnje	Neto mjesečno x = 0,20
Cipar	mlađi od 20 godina	335,08 EUR	22,34 EUR
	20 – 64 godine	345,86 EUR	23,06 EUR
	65 godina i više	1 457,97 EUR	97,20 EUR
Norveška	mlađi od 20 godina	21 366,64 NOK	1 424,44 NOK
	20 – 64 godine	37 207,61 NOK	2 480,51 NOK
	65 godina i više	125 089,11 NOK	8 339,27 NOK

- II. Iznosi koje treba nadoknaditi za davanja u naravi koja su 2017. dobili umirovljenici i članovi njihovih obitelji u skladu s člankom 24. stavkom 1. te člancima 25. i 26. Uredbe (EZ) br. 883/2004 odredit će se na temelju sljedećih prosječnih troškova:

	Dobna skupina	Godišnje	Neto mjesečno x = 0,20	Neto mjesečno x = 0,15 ⁽¹⁾
Cipar	mlađi od 20 godina	335,08 EUR	22,34 EUR	23,74 EUR
	20 – 64 godine	345,86 EUR	23,06 EUR	24,50 EUR
	65 godina i više	1 457,97 EUR	97,20 EUR	103,27 EUR
Norveška	mlađi od 20 godina	21 366,64 NOK	1 424,44 NOK	1 513,47 NOK
	20 – 64 godine	37 207,61 NOK	2 480,51 NOK	2 635,54 NOK
	65 godina i više	125 089,11 NOK	8 339,27 NOK	8 860,48 NOK

⁽¹⁾ Mjesečni fiksni iznos smanjuje se za 15 % (x = 0,15) za umirovljenike i članove njihovih obitelji ako nadležna država članica nije navedena u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 883/2004 (u skladu s člankom 64. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 987/2009).

⁽¹⁾ SL L 284, 30.10.2009., str. 1.

⁽²⁾ SL L 166, 30.4.2004., str. 1.

PROSJEČNI TROŠKOVI DAVANJA U NARAVI – 2018.

Primjena članka 64. Uredbe (EZ) br. 987/2009

- I. Iznosi koje treba nadoknaditi za davanja koja su 2018. dobili članovi obitelji koji ne borave u istoj državi članici kao osigurana osoba u skladu s člankom 17. Uredbe (EZ) br. 883/2004 odredit će se na temelju sljedećih prosječnih troškova:

	Dobna skupina	Godišnje	Neto mjesečno x = 0,20
Španjolska	mlađi od 20 godina	579,45 EUR	38,63 EUR
	20 – 64 godine	844,45 EUR	56,30 EUR
	65 godina i više	4 540,59 EUR	302,71 EUR

- II. Iznosi koje treba nadoknaditi za davanja u naravi koja su 2018. dobili umirovljenici i članovi njihovih obitelji u skladu s člankom 24. stavkom 1. te člancima 25. i 26. Uredbe (EZ) br. 883/2004 odredit će se na temelju sljedećih prosječnih troškova:

	Dobna skupina	Godišnje	Neto mjesečno x = 0,20	Neto mjesečno x = 0,15 ⁽¹⁾
Španjolska	mlađi od 20 godina	579,45 EUR	38,63 EUR	41,04 EUR
	20 – 64 godine	844,45 EUR	56,30 EUR	59,82 EUR
	65 godina i više	4 540,59 EUR	302,71 EUR	321,63 EUR

⁽¹⁾ Mjesečni fiksni iznos smanjuje se za 15 % (x = 0,15) za umirovljenike i članove njihovih obitelji ako nadležna država članica nije navedena u Prilogu IV. Uredbi (EZ) br. 883/2004 (u skladu s člankom 64. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 987/2009).

V

(Objave)

DRUGI

EUROPSKA KOMISIJA

Objava jedinstvenog dokumenta izmijenjenog na temelju zahtjeva za odobrenje manje izmjene u skladu s člankom 53. stavkom 2. drugim podstavkom Uredbe (EU) br. 1151/2012

(2020/C 164/08)

Europska komisija odobrila je ovu manju izmjenu u skladu s člankom 6. stavkom 2. trećim podstavkom Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 664/2014 ⁽¹⁾.

Zahtjev za odobrenje ove manje izmjene može se pregledati u Komisijinoj bazi podataka eAmbrosia.

JEDINSTVENI DOKUMENT

„AIL VIOLET DE CADOURS”

EU br.: PDO-FR-02103-AM01 – 4.2.2020.

ZOI (X) ZOZP ()

1. **Naziv**

„Ail violet de Cadours”

2. **Država članica ili treća zemlja**

Francuska

3. **Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda**3.1. *Vrsta proizvoda*

Razred 1.6. Voće, povrće i žitarice, u prirodnom stanju ili prerađeni

3.2. *Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1.*

„Ail violet de Cadours” češnjak je koji se stavlja na tržište u suhom stanju, s udjelom suhe tvari od najmanje 30 %. Proizvodi se od sorti Germidour i Valdour koje se dobivaju od lokalnog uroda ljubičastog češnjaka.

Na vanjskoj ovojnici bijele boje ima ljubičaste pruge „boje vinskog taloga”.

Češnjak „Ail violet de Cadours” odlikuje se veličinom od najmanje 45 mm te pravilnim i okruglim oblikom lukovice. Lukovice se prodaju cijele i dobro očišćene. Najmanje jedna ovojnica mora biti čitava i neoštećena. Korijen se reže neposredno uz rub lukovice u dužini od najviše 2,5 mm. Lukovica je čvrsta na opip i pri opipu češnjeva i pri opipu preostalog dijela korijena. Kod lukovica koje se prodaju odrezanih stabljika dužina preostale stabljike iznosi od 10 do 30 mm.

Ovojnica češnjeva bež je boje s ljubičastim prugama. Na presjeku boja mesa može biti u rasponu od boje slonovače do žućkastobijele.

⁽¹⁾ SL L 179, 19.6.2014., str. 17.

U sirovom stanju ima tipičan, postojan, intenzivan i oštar miris češnjaka. Kuhani „Ail violet de Cadours” ima karakteristični miris češnjaka. Okus u ustima ima blagu pikantnu notu, a aroma se dugo zadržava. Mekane je teksture, blago slatkastog okusa.

Kako bi ponuda za prodaju bila skladnija, ujednačeni su boja, oblik i veličina lukovica. Konkretno, najveća lukovica ne smije biti veća od najmanje lukovice za više od 20 mm.

Češnjak „Ail violet de Cadours” na tržište se stavlja u sljedećem obliku:

- vijenac od najmanje 9 lukovica neodrezanih stabljika mase od 500 g, 1 kg ili 2 kg, ovisno o broju lukovica u vijencu i njihovoj veličini,
- snop lukovica neodrezanih stabljika najmanje mase od 8 kg,
- buket lukovica neodrezanih stabljika mase od 500 g, 1 kg ili 2 kg,
- ručno napunjena vreća koja sadržava 5 kg lukovica odrezanih stabljika,
- pladanj ručno složenih lukovica odrezanih stabljika veličine od 60 do 70 mm ili većih od 70 mm,
- ručno napunjena košara koja sadržava lukovice odrezanih stabljika veličine od 60 do 80 mm,
- mrežasta vrećica koja sadržava lukovice odrezanih stabljika najveće mase od 1 kg,
- posuda koja sadržava lukovice odrezanih stabljika najveće mase od 1 kg.

Proizvod se stavlja na tržište u izvornoj ambalaži. Komadna prodaja češnjaka moguća je jedino s pladnja ili iz košare.

3.3. *Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla) i sirovine (samo za prerađene proizvode)*

—

3.4. *Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području*

Svi postupci proizvodnje češnjaka odvijaju se na predmetnom zemljopisnom području.

3.5. *Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itd. proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

Kako bi se sačuvala kvaliteta proizvoda, češnjak „Ail violet de Cadours” obvezno se pakira na predmetnom zemljopisnom području.

Kako bi se očuvala zdravstvena ispravnost i najmanje jedna neoštećena vanjska ovojnica na lukovicama, češnjak „Ail violet de Cadours” čuva se u utvrđenim uvjetima, sa što manje premještanja.

Nadalje, pri pakiranju se primjenjuje umijeće lokalnih poljoprivrednika, što pridonosi svojstvima češnjaka „Ail violet de Cadours” na sljedeći način:

- lukovice se pažljivo biraju, što omogućuje ponudu proizvoda ujednačene boje, veličine i oblika,
- lukovice se ručno slažu, što omogućuje pakiranje proizvoda tako da lukovice namijenjene prodaji što manje udaraju jedna u drugu: vršni dijelovi vijenaca, snopova i buketa stežu se kako bi se dobila čvrsta cjelina, vreće, mrežaste vrećice i posude s lukovicama čvrsto se zatvaraju stisnute uz lukovice, a lukovice na pladnjevima i u košarama slažu se gusto.

3.6. *Posebna pravila za označivanje proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

Osim obveznih navoda utvrđenih zakonodavstvom, etikete sadržavaju sljedeće:

- naziv poslovnog subjekta koji pakira proizvod,
- godinu berbe,
- sustav za identifikaciju i sljedivost specifičan za proizvod „Ail violet de Cadours”.

Osim toga, u pakiranjima koja omogućuju komadnu prodaju proizvoda svaka lukovica nosi oznaku „Ail violet de Cadours”, otisnutu na naljepnici.

4. Sažeta definicija zemljopisnog područja

Predmetno zemljopisno područje nalazi se na sjecištu departmana Haute-Garonne, Gers i Tarn-et-Garonne.

Departman Haute-Garonne: Bellegarde-Sainte-Marie, Belleserre, Bragayrac, Brignemont, Cabanac-Séguenville, Cadours, Le Castéra, Caubiac, Cox, Drudas, Empeaux, Garac, Le Grès, Lagraulet-Saint-Nicolas, Laréole, Lasserre, Menville, Mérenvielle, Pelleport, Pradère-les-Bourguets, Puységur, Saint-Thomas, Sainte-Livrade, Thil, Vignaux.

Departman Tarn-et-Garonne: Auterive, Beaumont-de-Lomagne, Beaupuy, Bouillac, Le Causé, Escazeaux, Faudoas, Gariès, Goas, Marignac, Maubec, Sérignac.

Departman Gers: Ansan, Ardizas, Aubiet, Augnax, Auradé, Aurimont, Avensac, Bajonnette, Beaupuy, Bédéchan, Bézéril, Blanquefort, Castillon-Savès, Catonvielle, Cazaux-Savès, Clermont-Savès, Cologne, Encausse, Endoufielle, Escorneboeuf, Estramiac, Frégouville, Gimont, Giscaro, Homps, L'Isle-Arné, L'Isle-Jourdain, Juilles, Labastide-Savès, Labrihe, Lahas, Lias, Mansempuy, Maravat, Marestaing, Maurens, Mauvezin, Monbrun, Monferran-Savès, Monfort, Montiron, Noilhan, Pessoulens, Pompiac, Puycasquier, Razengues, Roquelaure-Saint-Aubin, Saint-André, Saint-Antonin, Saint-Brès, Saint-Caprais, Saint-Cricq, Saint-Georges, Saint-Germier, Saint-Orens, Saint-Sauvy, Sainte-Anne, Sainte-Gemme, Sainte-Marie, Sarrant, Ségoufielle, Séremputy, Seysses-Savès, Sirac, Solomiac, Thoux, Tarent-Pontejac, Touget, Tourrenquets.

5. Povezanost sa zemljopisnim područjem

Povezanost češnjaka „Ail violet de Cadours” i njegova okruženja temelji se na upotrebi sorti dobivenih od lokalnog uroda koje su prilagođene klimatskim, pedološkim i topografskim uvjetima predmetnog zemljopisnog područja, što proizvedu daje njegove specifične kvalitete (ljubičasta boja, veličina i jednak izgled lukovica) te primjeni znanja i umijeća u proizvodnji na predmetnom zemljopisnom području. To su kvalitete kojima taj proizvod duguje svoj dobar ugled.

Posebности predmetnog zemljopisnog područja

Prirodni čimbenici

Područje proizvodnje češnjaka „Ail violet de Cadours”, koje se nalazi u regiji Pirineji-Jug, između departmana Haute-Garonne, Gers i Tarn-et-Garonne, odlikuje se specifičnom klimom koja je zimi i u proljeće pod utjecajem oceanske klime te sredozemne klime tijekom ljeta i, osobito, jeseni. Zime su razmjerno kratke i blage. Temperature u proljeće u stalnom su porastu i povećana je količina padalina; svibanj je najkišniji mjesec. Ljeta su topla i suha. Jeseni su razmjerno blage, s malom količinom padalina. Područje je izloženo toplom i suhom jugoistočnom vjetru autanu, koji najčešće puše tijekom ljeta i jeseni.

Proizvodne površine nalaze se u umjereno brežuljkastom krajobrazu. Tlo je glinasto-vapnenasto, nastalo na podlozi oligomicenskih pješčenjaka, s visokim udjelom gline (najmanje 30 %), zbog čega dobro zadržava vodu. To se tlo, zbog nagiba i strukture, odlikuje i dobrom prirodnim odvodnjom.

Ljudski čimbenici

Češnjak, koji potječe s Orijenta, na tom se području vjerojatno pojavio zahvaljujući rimskoj kolonizaciji u prvim stoljećima naše ere.

Češnjakom se redovito trgovalo sve do uvođenja tjedne tržnice posvećene ljubičastom češnjaku. Ta se tržnica i dalje održava svake srijede od sredine srpnja do sredine prosinca u mjestu Cadours.

Umijeće proizvođača češnjaka „Ail violet de Cadours” očituje se od njegova uzgoja do pripreme.

Sorte Germidour i Valdour dobivaju se od lokalnog uroda ljubičastog češnjaka i upisane su u službeni katalog sorti 1991., odnosno 2006. Te su sorte osobito prepoznatljive po kratkom razdoblju mirovanja zbog ranog klijanja, nepostojanju krute stabiljike cvijeta i velikoj lukovici na čijoj su ovojnici ljubičaste pruge na bijeloj podlozi.

Sadi se u jesen, od sredine listopada do sredine prosinca, na parcelama na kojima tri godine nije zasađen luk, a godinu prije ni kukuruz ni sirak. Unos dušika, fosfora i kalija ograničen je s obzirom na potrebe te kulture i dostupnost tih elemenata u tlu.

Češnjak se bere kad je zreo.

Potom slijedi sušenje, kojim se jamči da će gubitak vode iznositi najmanje 20 % mase ubranog proizvoda.

Na predmetnom zemljopisnom području prisutna su mala i srednja poljoprivredna gospodarstva. Na tim se gospodarstvima uzgaja nekoliko kultura, među kojima prevladava uzgoj žitarica, a od proizvodnje češnjaka ostvaruju veliku dodanu vrijednost. Kultura češnjaka razvijala se zahvaljujući obiteljskim gospodarstvima.

Da bi se dobio dobro očišćeni češnjak lijepog izgleda, brojne se faze i dalje obavljaju ručno: ljuštenje, koje podrazumijeva skidanje vanjskih oštećenih ovojnica uz očuvanje najmanje jedne čiste i neoštećene ovojnice, rezanje korijena, postizanje izgleda potrebnog za stavljanje na tržište češnjaka „Ail violet de Cadours”. Tijekom tih faza osobito su izraženi znanje i vještine poljoprivrednika, uz pažljivo ručno razvrstavanje lukovica po veličini, obliku i boji kako bi se dobio proizvod usklađena izgleda.

Posebnosti proizvoda

„Ail violet de Cadours” suhi je češnjak. Prepoznatljiv je po prugama ljubičaste boje na vanjskim ovojnicama. Veličina lukovica iznosi najmanje 45 milimetara, pravilna su oblika i čvrste, a češnjevi nisu vidljivi (najmanje jedna vanjska ovojnica nije oštećena). Područje oko korijena ravno je odrezano.

Češnjak „Ail violet de Cadours” odlikuje se specifičnim izgledom, mirisom i okusom, zbog kojih se jasno razlikuje od ljubičastog češnjaka sorte Germidour koji se uzgaja izvan predmetnog zemljopisnog područja. Češnjak „Ail violet de Cadours” ističe se svojim izgledom: velike lukovice, ljubičasta boja lukovice, pravilan oblik lukovice te svojim mirisom: intenzivan tipični miris češnjaka i izražen oštar miris. Osim toga, kuhani češnjak „Ail violet de Cadours” ističe se intenzivnijom postojećom aromom i snažnijom pikantnom notom.

Njegove su lukovice čvrste na opip i pri opipu češnjeva i pri opipu preostalog dijela korijena. Lukovice su dobra zdravstvenog stanja od berbe do stavljanja na tržište.

Lukovice češnjaka „Ail violet de Cadours” koje se stavljaju na tržište ujednačene su veličine, oblika i boje.

Ako se češnjak „Ail violet de Cadours” stavlja na tržište s vršnim dijelovima, donekle je krut zbog stezanja vršnih dijelova. Ako se češnjak „Ail violet de Cadours” stavlja na tržište uklonjene stabljike, lukovice su gusto složene u ambalaži.

Uzročna povezanost

„Ail violet de Cadours” na svojem području proizvodnje ima sve uvjete potrebne za razvoj.

Kao prvo, češnjak „Ail violet de Cadours” ističe se svojom bojom, koja nastaje zbog upotrebe sorti dobivenih od lokalnog uroda s ljubičastim prugama na vanjskim ovojnicama i sadnje na parcelama bogatim glinom u svibnju, kada su padaline najobilnije. Uzgoj češnjaka „Ail violet de Cadours” na tlu bogatom glinom, koje dobro zadržava vodu, rezultira lukovicama pravilnog oblika. Umjerenom gnojibdom sprečava se pucanje lukovica, zbog čega češnjak „Ail violet de Cadours” ima barem jednu neoštećenu vanjsku ovojnicu.

S druge strane, biljka ima najveću potrebu za vodom tijekom temeljne fiziološke faze oblikovanja proizvoda, odnosno faze rasta lukovice. To je faza brzog rasta koja izravno utječe na veličinu i oblik lukovice te na pojavu ljubičaste boje. Razdoblje najobilnijih padalina tijekom svibnja, koje zadovoljavaju potrebe biljke za vodom i mineralima tijekom te ključne faze, omogućuje dobivanje lukovica sa svojstvima češnjaka „Ail violet de Cadours”, odnosno lukovica promjera od najmanje 45 milimetara, okruglog i pravilnog oblika i ljubičaste boje.

Čvrstoća češnjaka „Ail violet de Cadours” povezana je s njegovom pripremom, tijekom koje se izbjegava međusobno udaranje lukovica, i s kratkim razdobljem prodaje, koje završava prije ranog klijanja.

Dobro zdravstveno stanje češnjaka „Ail violet de Cadours” posljedica je brojnih čimbenika:

- ograničenja širenja gljivičnih ili bakterijskih bolesti u tlu zahvaljujući plodoređu i sadnji na parcelama s dobrom prirodnom odvodnjom,
- ograničenja razvoja tih bolesti tijekom uzgoja određivanjem datuma sadnje i umjerenom gnojibdom,
- berbe nakon dozrijevanja i sušenje na vjetru autanu, što pridonosi očuvanju češnjaka.

Zbog upotrebe sorti češnjaka koje nemaju krute stabljike moguće je češnjak „Ail violet de Cadours” stavljati na tržište s vršnim dijelovima: u vijencima, snopovima i buketima.

Konačno, češnjak „Ail violet de Cadours” prepoznatljiv je po pažljivom ručnom ljuštenju, zbog čega se ovojnice mogu sačuvati od oštećenja, a korijen se može odrezati neposredno uz rub lukovice. Zbog svih ručno odrađenih faza moguće je dobiti lukovice ujednačene veličine, oblika i boje. Tradicionalno umijeće poljoprivrednika jamstvo je vrijednosti i zaštite kvalitete češnjaka „Ail violet de Cadours”.

Specifična svojstva češnjaka „Ail violet de Cadours” postižu se zahvaljujući opisanim prirodnim i ljudskim čimbenicima te predmetnom području proizvodnje.

Upućivanje na objavu specifikacije

(članak 6. stavak 1. drugi podstavak ove Uredbe)

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-b9eb2879-fbef-4c10-a287-c0d23d8ef13f

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)

ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)



Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR